

Bundel – Commissie Bestuur van 30 november 2023

Agenda bijlagen

spreektijden commissie 3 uur – 30 nov

Agenda Commissie Bestuur 30 november 2023

Verslag Commissie Bestuur uitloop 30 november 2023

- 0 18:15 – Technische briefing Havens/mobiliteit: Maritiem cluster en mobiliteitsvisie Den Helder–Texel–PNH (cie Ruimte is tevens uitgenodigd)
Zie voor toelichting de gepubliceerde agenda bij BOT/TB Bestuur van 30 nov 2023: iBabs – Vergaderen met inhoud
- 11 Heropening en mededelingen
- 12 19:00 – A-agenda Bestuur (Concerncontrol)
- 12.a Bestuur: Kaderstelling rechtmatigheidsverantwoording 2023
Toelichting:
Met ingang van begrotingsjaar 2023 zijn Gedeputeerde Staten verplicht om een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen in de jaarstukken. Zij leggen hiermee verantwoording af aan Provinciale Staten over in hoeverre er rechtmatig is gehandeld in een boekjaar. Voor het uitvoeren van de rechtmatigheidscontroles zijn kaderstelling vanuit Provinciale Staten en aanpassing van de Financiële verordening en de Controleverordening noodzakelijk. Nieuw is dat aan PS wordt gevraagd om het normenkader vast te stellen.
Over deze wijzigingen is in een technische briefing (maandag 27 nov) een toelichting gegeven.
Behandelveorstel:
PS adviseren over de voordracht kaderstelling rechtmatigheidsverantwoording.
Dossier 13619 voorblad
statenvoordracht kaderstelling rechtmatigheidsverantwoording
Beleidsnota kaderstelling rechtmatigheid 2023 – 2026
Financiële verordening provincie Noord-Holland (aanpassing rechtmatigheidsverantwoording)
Controleverordening provincie Noord-Holland 2024 (aanpassing rechtmatigheidsverantwoording)
Normenkader rechtmatigheid 2023
Normenkader rechtmatigheid 2024
Brief aan PS over kaderstelling rechtmatigheidsverantwoording
- 13 19:30 – B-agenda Bestuur (bestuur algemeen, Europa, communicatie)
- 13.a Bestuur en Recreatie: Brief aan PS afdoen motie M233–2022 "Wet Bibob toepassen recreatieparken" (B-agenda commissie nader te bepalen)
Toelichting:
In de motie M233–2022 heeft PS aan het college gevraagd gemeenten dringend te adviseren Bibob-onderzoeken uit te voeren bij overname of nieuw te realiseren recreatieparken. In maart 2023 heeft PS een brief ontvangen waarin het college aangeeft op welke wijze invulling is gegeven aan deze motie.
Behandelveorstel:
Bijgaande brief met afdoeningsvoorstel kan de commissie met elkaar en Commissaris van de Koning bespreken. De commissie Bestuur wordt gevraagd of motie 233–2022 als afgedaan kan worden beschouwd.
Brief aan PS over afdoening motie M233–2022 Wet Bibob toepassen bij recreatieparken.pdf
M233–2022 AANGENOMEN
- 13.b Communicatie: Afdoen motie M250–2022 "Vlaggen op 10 december" (B-agenda commissie Bestuur)
Toelichting:
Provinciale Staten vragen in motie M250–2022 om over te gaan tot de aanschaf van de Mensenrechtenvlag en de Mensenrechtenvlag jaarlijks op 10 december, de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, uit te hangen en onderdeel te maken van het vlaggenprotocol van de Provincie Noord-Holland. Wij schaffen de vlag aan en nemen 10 december op in het vlaggenprotocol.
Behandelveorstel:
Bijgaande brief met afdoeningsvoorstel kan de commissie met elkaar en Commissaris van de Koning bespreken. De commissie Bestuur wordt gevraagd of motie 250–2022 als afgedaan kan worden beschouwd.
Dossier 12009 voorblad
Brief aan PS over afdoen motie M250–2022 vlaggen op 10 december.pdf
M250–2022 AANGENOMEN
- 14 B-agenda Economie (economie, arbeidsmarkt en onderwijs, (zee) havens, circulaire economie)

- 14.b 20:20 – Zeehavens: Afdoen motie M277–2022 "behoud scheepsreparatiewerf Noordzeekanaalgebied" en toezeggingen Nota Zeehavens (B–agenda commissie n.t.b.)

Toelichting:

Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten per brief op welke wijze invulling is gegeven aan motie M277–2022 (behoud scheepsreparatiewerf Noordzeekanaalgebied) en enkele toezeggingen om nadere informatie te verschaffen over de ligplaatsen voor de binnenvaart en de productie van PFAS in het Noordzeekanaalgebied.

Behandelvoorstel:

Bijgaande brief met afdoeningsvoorstel kan de commissie met elkaar en de gedeputeerde te bespreken. De commissie Bestuur wordt gevraagd of motie 277–2022 als afgedaan kan worden beschouwd.

Brief aan PS over Noordzeekanaalgebied, scheepsreparatiewerf, PFAS en ligplaatsen binnenvaart.pdf

M277–2022 AANGENOMEN

- 15 Rondvraag gedeputeerde Rommel

- 16 Sluiting

Aan

Verdeling per Fractie	Zetels	Cie 3 uur
BBB	8	11 min. (5+6)
VVD	8	11 min. (5+6)
PvdA	7	10 min. (5+5)
GroenLinks	7	10 min. (5+5)
D66	4	8min. (5+3)
PvdD	4	8 min. (5+3)
JA21	3	7 min. (5+2)
PVV	3	7 min. (5+2)
VOLT	2	6 min. (5+1)
CDA	2	6 min. (5+1)
Forum voor Democratie	2	6 min. (5+1)
SP	2	6 min. (5+1)
50PLUS	2	6 min. (5+1)
ChristenUnie	1	6 min. (5+1)
GS (25%)		36 min.

Agenda Commissie Bestuur

Datum	30-11-2023
Tijd	18:15 – 20:50
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	Pieter Teeuwen
Toelichting	Dit betreft de uitloopvergadering van maandag 27 november jl. Voorafgaand aan de uitloopvergadering zal een technische briefing plaatsvinden om 18.15 uur. De commissie vergadering wordt om 19.00 uur heropend en vindt in hybride vorm plaats. De vergadering is openbaar en online live te volgen via https://noord-holland.stateninformatie.nl. De uitloopvergadering is toegankelijk voor publiek. Voor het inspreken moet u zich aanmelden bij de Statengriffie. Dat kan tot 15.00 uur op de voorafgaande werkdag (woensdag 29 november a.s.) bij commissiebestuur@noord-holland.nl Let op: alle genoemde tijden bij de afzonderlijke agendapunten zijn richttijden.

0	Technische briefing Havens/mobiliteit: Maritiem cluster en mobiliteitsvisie Den Helder- Texel-PNH (cie Ruimte is tevens uitgenodigd)
----------	---

18:15

Zie voor toelichting de gepubliceerde agenda bij BOT/TB Bestuur van 30 nov 2023: [iBabs – Vergaderen met inhoud](#)

11	Heropening en mededelingen
-----------	-----------------------------------

12	A-agenda Bestuur (Concerncontrol)
-----------	--

19:00

12.a	Bestuur: Kaderstelling rechtmatigheidsverantwoording 2023
-------------	--

Toelichting:

Met ingang van begrotingsjaar 2023 zijn Gedeputeerde Staten verplicht om een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen in de jaarstukken. Zij leggen hiermee verantwoording af aan Provinciale Staten over in hoeverre er rechtmatig is gehandeld in een boekjaar. Voor het uitvoeren van de rechtmatigheidscontroles zijn kaderstelling vanuit Provinciale Staten en aanpassing van de Financiële verordening en de Controleverordening noodzakelijk. Nieuw is dat aan PS wordt gevraagd om het normenkader vast te stellen.

Over deze wijzigingen is in een technische briefing (maandag 27 nov) een

toelichting gegeven.

Behandelveorstel:

PS adviseren over de voordracht kaderstelling rechtmatigheidsverantwoording.

13 B-agenda Bestuur (bestuur algemeen, Europa, communicatie)

19:30

13.a Bestuur en Recreatie: Brief aan PS afdoen motie M233–2022 "Wet Bibob toepassen recreatieparken" (B-agenda commissie nader te bepalen)

Toelichting:

In de motie M233–2022 heeft PS aan het college gevraagd gemeenten dringend te adviseren Bibob-onderzoeken uit te voeren bij overname of nieuw te realiseren recreatieparken. In maart 2023 heeft PS een brief ontvangen waarin het college aangeeft op welke wijze invulling is gegeven aan deze motie.

Behandelveorstel:

Bijgaande brief met afdoeningsvoorstel kan de commissie met elkaar en Commissaris van de Koning bespreken. De commissie Bestuur wordt gevraagd of motie 233–2022 als afgedaan kan worden beschouwd.

13.b Communicatie: Afdoen motie M250–2022 "Vlaggen op 10 december" (B-agenda commissie Bestuur)

Toelichting:

Provinciale Staten vragen in motie M250–2022 om over te gaan tot de aanschaf van de Mensenrechtenvlag en de Mensenrechtenvlag jaarlijks op 10 december, de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, uit te hangen en onderdeel te maken van het vlaggenprotocol van de Provincie Noord-Holland. Wij schaffen de vlag aan en nemen 10 december op in het vlaggenprotocol.

Behandelveorstel:

Bijgaande brief met afdoeningsvoorstel kan de commissie met elkaar en Commissaris van de Koning bespreken. De commissie Bestuur wordt gevraagd of motie 250–2022 als afgedaan kan worden beschouwd.

14 B-agenda Economie (economie, arbeidsmarkt en onderwijs, (zee) havens, circulaire economie)

- 14.b** **Zeehavens: Afdoen motie M277–2022 "behoud scheepsreparatiewerf**
20:20 **Noordzeekanaalgebied" en toezeggingen Nota Zeehavens (B-agenda**
 commissie n.t.b.)

Toelichting:

Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten per brief op welke wijze invulling is gegeven aan motie M277–2022 (behoud scheepsreparatiewerf Noordzeekanaalgebied) en enkele toezeggingen om nadere informatie te verschaffen over de ligplaatsen voor de binnenvaart en de productie van PFAS in het Noordzeekanaalgebied.

Behandelvoorstel:

Bijgaande brief met afdoeningsvoorstel kan de commissie met elkaar en de gedeputeerde te bespreken. De commissie Bestuur wordt gevraagd of motie 277–2022 als afgedaan kan worden beschouwd.

- 15** **Rondvraag gedeputeerde Rommel**

- 16** **Sluiting**

Verslag concept

Commissie Bestuur

Datum commissievergadering	:	30 november 2023
Commissievoorzitter	:	Dhr. P. Teeuwen
Commissie-adviseur	:	Mw. J. Faber
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 46 28 / faberj@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter	:	Dhr. P. Teeuwen
Commissie-adviseur	:	Mw. J. Faber
Leden van de commissie	:	BBB dhr. V. Valk, dhr. Michel Becker VVD dhr. G. de Vries, mw. M. Poot GroenLinks Statenleden A. Gielen, P. Korzelius D66 dhr. W. Van der Heijden PvdA mw. M. ten Ham, mw. F. Oulad Hadj JA21 – CDA dhr. S. Dijk FvD – PvdD Dhr. J. Hollebeek, mw. I. Haas PVV – SP dhr. J. Kes, dhr. M. Dijkzen CU – 50PLUS dhr. H. Stulemeijer, dhr. V. de Jong Volt Statenlid M. de Weerdt, mw. B. van den Bogaerde
Gedeputeerden	:	commissaris van de Koning dhr. A. Van Dijk, mw. E. Rommel (VVD)
Afwezig:	:	De fracties van de PVV en de ChristenUnie en Statenlid E. Jorna (PvdD) . <i>(Met bericht van verhindering)</i>
Notulist	:	mw. A. Smakman (Notuleerservice Nederland)

Agenda

5

- 0 Technische Briefing Havens/mobiliteit: Maritiem cluster en mobiliteitsvisie Den Helder–Texel–PNH.
- 11 Heropening en mededelingen.
- 12 A-agenda Bestuur (Concerncontrol).
- 10 12.a Bestuur: Kaderstelling rechtmatigheidsverantwoording 2023.
- 13 B-agenda Bestuur (bestuur algemeen, Europa, communicatie).
- 13.a Bestuur en Recreatie: Brief aan PS afdoen motie M233–2022 Wet Bibob toepassen

Pagina 2

- recreatieparken.
- 13.b Communicatie: Afdoen motie M250–2022 Vlaggen op 10 december.
- 15 14 B-agenda Economie (economie, arbeidsmarkt en onderwijs, (zee)havens, circulaire economie).
- 14.b Zeehavens: Afdoen motie M277–2022 Behoud scheepsreparatiewerf Noordzeekanaalgebied, en toezeggingen Nota Zeehavens.
- 15 Rondvraag gedeputeerde Rommel.
- 20 16 Sluiting.

**0 Technische Briefing Havens/mobiliteit: Maritiem cluster en mobiliteitsvisie Den Helder-
Texel-PNH.**

25 **11 Heropening en mededelingen.**

De **voorzitter** heropent de commissievergadering om 19.03 uur en heet alle aanwezigen online en fysiek aanwezig van harte welkom. De voorzitter heeft een bericht van verhindering ontvangen van de fracties van de ChristenUnie en de PVV.

30

12 A-agenda Bestuur (Concerncontrol).

12.a Bestuur: Kaderstelling rechtmatigheidsverantwoording 2023.

Met ingang van begrotingsjaar 2023 zijn Gedeputeerde Staten verplicht om een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen in de jaarstukken. Zij leggen hiermee verantwoording af aan Provinciale Staten over in hoeverre er rechtmatig is gehandeld in een boekjaar. Voor het uitvoeren van de rechtmatigheidscontroles zijn kaderstelling vanuit Provinciale Staten en aanpassing van de Financiële verordening en de Controleverordening noodzakelijk. Nieuw is dat aan PS wordt gevraagd om het normenkader vast te stellen. Over deze wijzigingen is in een technische briefing op maandag 27 november 2023 een toelichting gegeven. De commissie wordt gevraagd PS te adviseren over de voordracht Kaderstelling rechtmatigheidsverantwoording.

35
40

Eerste termijn commissie

De heer **Valk** (BBB) bedankt de ambtenaren voor hun verhelderende uitleg en technische briefing. De heer Valk memoreert de bespreking van dit onderwerp in de Rekeningencommissie. De BBB is voornemens voor de voordracht te stemmen, maar heeft nog een vraag voor de gedeputeerde over de financiële richtlijnen. In het bijzonder richt de heer Valk zich op artikel twee van de overzichtsartikelen. Hij merkt op dat in artikel 1 de verantwoordingsgrens is vastgesteld op één procent van de totale lasten van de provincie, inclusief toevoegingen aan de reserve. Bij artikel 2 is de rapportagegrens vastgesteld op vierhonderdduizend euro. Hij vraagt de gedeputeerde of hij zich comfortabel voelt bij deze bedragen en percentages, aangezien er ruimte is om hiermee te spelen.

45
50

De heer Valk brengt ook de situatie van gemeenten ter sprake, wijzend op het feit dat provincies vaak gemeenten controleren, vooral als deze in problemen verkeren. Hij refereert aan informatie van accountants dat kleinere gemeenten soms hun verantwoordingsgrens verhogen naar twee of drie procent, omdat een lager percentage een te klein bedrag zou opleveren om verantwoording over af te leggen. De heer Valk vraagt de gedeputeerde of deze op de hoogte is van de percentages die door verschillende gemeenten worden gehanteerd en of de gedeputeerde zich comfortabel voelt bij de huidige situatie, in het bijzonder of er een gelijk speelveld is voor controles binnen deze gemeenten.

55
60

De heer **De Vries** (VVD) begint zijn bijdrage door te verwijzen naar een vraag die reeds door zijn collega van de BBB is gesteld.

Vervolgens noemt de heer De Vries dat dit voorstel een nieuwe werkwijze inhoudt, waarbij de rechtmatigheid nu bij het college ligt. Hij toont begrip voor het feit dat het college ervaring moet opdoen met deze nieuwe methode. Gezien deze verandering is De Vries benieuwd hoe het college de Staten of de commissie gaat informeren over hun bevindingen. Hij vraagt zich af of er

65

70 een soort monitoring of andere methode zal zijn om de Staten op de hoogte te houden van de gevoelens of belevingen ervaringen en percepties van de leden van Gedeputeerde Staten.

De heer **Hollebeek** (PvdD) begint zijn bijdrage door zijn dank uit te spreken voor de briefing die plaatsvond op maandag 27 november 2023. Hij vindt dat deze briefing veel verduidelijking en verheldering heeft geboden.

75 De heer Hollebeek heeft één specifieke vraag die betrekking heeft op de inhoud van een beleidsnota. Hij refereert aan een passage op pagina zes van de nota, waarin staat dat voor zowel fouten als onduidelijkheden hetzelfde percentage geldt en dat deze niet bij elkaar worden opgeteld. Dit heeft bij de heer Hollebeek enige verwarring veroorzaakt. Hij vraagt of het klopt dat
80 bij de verantwoordingsgrens en de rapporteringsgrens normaal gesproken niet wordt opgeteld. Volgens hem gaat het om één procent of vierhonderdduizend euro per individuele afwijking, niet om het totaal van de afwijkingen. Daarom vraagt hij om extra verduidelijking over deze specifieke passage in de beleidsnota.

85 Tot slot steunt Hollebeek het pleidooi van zijn collega van de VVD, waarin werd gevraagd om Provinciale Staten actief te informeren over de nieuwe werkwijze en de ervaringen van Gedeputeerde Staten daarmee.

Statenlid **Korzelius** (GL) uit zijn waardering voor de technische briefing, benadrukkend dat
90 dergelijke briefings zeer nuttig zijn, vooral voor het stellen van technische vragen. Hij merkt op dat de meeste van zijn vragen daar inmiddels beantwoord zijn GroenLinks heeft nog één vraag over de Beleidsnota kaderstelling rechtmatigheid 2023–2026. Statenlid Korzelijs refereert specifiek naar punt 6.2 in de beleidsnota, waarin staat dat als de omvang van misbruik en onrechtmatig gebruik, samen met andere financiële rechtmatigheidsfouten, de
95 verantwoordingsgrens overschrijdt, dit misbruik van overheidsgelden opgenomen moet worden in de rechtmatigheidsverantwoording. Hij vraagt zich af of het niet verstandiger is om in alle gevallen van misbruik dit te melden in de rechtmatigheidsverantwoording. Hij heeft begrepen dat dit zowel voor de provincie als voor externe partijen geldt.

100 Daarnaast spreekt Statenlid Korzelijs over de financiële grenzen die in de nota worden vermeld. Hij begrijpt dat de grenzen van één procent van de totale lasten, inclusief de toevoeging aan de reserves en de grens van vierhonderdduizend euro, parallel lopen aan de grens die nu geldt voor de accountantscontrole.

105 De heer **Van der Heijden** (D66) uit zijn tevredenheid over het voorgestelde voorstel, vooral omdat het een grotere rol toekent aan de Rekeningencommissie, wat volgens hem het orgaan belangrijker maakt. Hij benadrukt dat zijn fractie graag de één procent verantwoordingsgrens zou willen handhaven. Daarnaast is hij geïnteresseerd in de ervaringen van het college als ze daadwerkelijk met deze nieuwe werkwijze gaan werken.

110 De heer **Valk** (BBB) vraagt wat het voordeel is volgens D66 om de één procent verantwoordingsgrens aan te houden.

De heer **Van der Heijden** (D66) verwijst naar de informatie die afgelopen maandag gegeven werd,
115 waarin benadrukt werd dat de provincie al werkt met deze grens. Alle systemen en procedures

binnen de provincie zijn hierop afgestemd. Hij legt uit dat bij een nul procent grens extra ambtelijke capaciteit ingezet moet worden, wat volgens hem niet ideaal is. D66 gelooft dat de huidige werkwijze van één procent het beste functioneert, vandaar de voorkeur om hieraan vast te houden.

120

De heer **Dijk** (CDA) geeft aan dat er tijdens de Rekeningencommissie op 27 november 2023 een goede toelichting is gegeven op het onderwerp en de wijze waarop het tot stand is gekomen. Hij verduidelijkt dat het stuk voornamelijk de nieuwe wettelijke verplichtingen weergeeft, waarbij Gedeputeerde Staten in plaats van de accountant de rechtmatigheidsverantwoording afgeven.

125

Daarnaast merkt hij op dat het beleid, inclusief de huidige verantwoordingsgrens en rapporteringsgrens, wordt voortgezet zoals het nu is. Voor het CDA is dit onderwerp daardoor een hamerstuk, wat betekent dat het zonder discussie kan worden goedgekeurd.

130

De heer **Stulemeijer** (50PLUS) sluit zich volledig aan bij het standpunt van het CDA. Hij refereert aan de presentatie die op 27 november 2023 gegeven werd, en benadrukt dat het besproken stuk een goede weergave is van wat tijdens deze presentatie naar voren kwam. Net als het CDA, beschouwt ook 50PLUS dit onderwerp als een hamerstuk.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

135

De **commissaris van de Koning** waardeert de complimenten die met name gericht zijn aan de ambtenaren.

140

De commissaris bevestigt dat de recente veranderingen een verschuiving van verantwoordelijkheden betekenen, waarbij de Staten uiteindelijk de rechtmatigheidsverantwoording, afgelegd door GS, gaan beoordelen.

145

De commissaris adresseert een vraag over de gemeenten, verduidelijkend dat de provincie wel financieel toezicht houdt op gemeenten, maar dat dit niet de rechtmatigheidsverantwoording omvat. Dit houdt in dat gemeenten hun eigen regime volgen met hun accountants.

150

De commissaris bespreekt de onderwerpen van de één procent en vierhonderdduizend euro grenzen, bevestigend dat dit bestaand beleid is waarbij de provincie zich comfortabel voelt. Hij legt uit dat bij het hanteren van een lagere grens veel meldingen zouden volgen vanwege diverse afwijkingen, die niet altijd duiden op misbruik, maar soms slechts afrondingsverschillen zijn. Als de grens veel hoger wordt gezet, zou dit leiden tot aanzienlijk grote bedragen in de rechtmatigheidsrapportage. De huidige één procent grens, die de totale afwijkingen omvat inclusief misbruik, onduidelijkheden en fouten die samen worden opgeteld, wordt daarom gehandhaafd.

155

De commissaris verduidelijkt dat de één procent grens gaat over de totaliteit van afwijkingen. Als alle vormen van misbruik in een jaar onder de één procent vallen, impliceert dit niet direct dat er actie ondernomen moet worden. Het is een samenvoeging van drie rechtmatigheidscriteria die samen de één procent vormen. Als elk misbruik gemeld zou moeten worden, zou dit overeenkomen met een nul procent grens, wat niet betekent dat misbruik onbestraft blijft, maar meer betrekking heeft op de rechtmatigheidsrapportage. De commissaris benadrukt dat door alle misbruik te melden, de één procent grens losgelaten zou worden en dat er geen onderscheid gemaakt kan worden in deze gevallen.

160

165 Vervolgens bespreekt de commissaris hoe de provincie in de toekomst omgaat met de veranderde
verantwoordelijkheden tussen Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten. Hij erkent dat er een
nieuwe vorm gevonden moet worden voor hoe GS de verantwoording aflegt aan PS. Dit is een
verschuiving van de eerdere situatie waar het gesprek voornamelijk tussen GS en de accountant
was. De commissaris geeft aan dat hij nog niet grondig heeft nagedacht over hoe dit precies
vormgegeven zal worden en hoopt dat mogelijk iemand in de tweede termijn hierop een antwoord
170 kan geven. Hij benadrukt dat deze verandering valt onder de controlerende taak van de Staten
richting GS. Hij herinnert eraan dat hoewel de accountant het gehele proces beoordeelt, de Staten
uiteindelijk het controlerend orgaan zijn dat de rechtmatigheid ten aanzien van de GS-
verantwoordelijkheid controleert.

175 De heer **Stulemeijer** (50PLUS) vraagt ter verduidelijking of deze controle met name in de
Rekeningcommissie plaats zal vinden.

De **commissaris van de Koning** bevestigt dat de nieuwe werkwijze past binnen de bestaande lijn
van de andere verantwoordelijkheden van Provinciale Staten. Hij geeft aan dat deze aanpak in
180 overeenstemming is met het duale systeem zoals dat in Nederland wordt gehanteerd. Hierbij ligt
de verantwoordelijkheid bij PS om GS te controleren.

Tweede termijn commissie

185 Statenlid **Korzelijs** (GL) reageert op de beantwoording van zijn eerdere vraag en bedankt de
commissaris voor de uitleg. Hij begrijpt nu dat misbruik, dat gelijkgesteld wordt met fraude, pas
in de rechtmatigheidsverantwoording wordt opgenomen wanneer het de vastgestelde grens
overschrijdt. Statenlid Korzelijs benadrukt echter dat dit niet betekent dat fraude uitsluitend via
de rechtmatigheidsverantwoording wordt aangepakt; er zijn ook andere manieren om fraude aan
te pakken. Hij merkt op dat de commissaris knikt, wat hij interpreteert als een bevestiging van
190 zijn conclusie.

De heer **De Vries** (VVD) vindt de uitnodiging van de commissaris van de Koning interessant en
merkt op dat hij wel een uitgebreide verhandeling zou kunnen houden over hoe hij de zaken
graag zou zien. Echter, hij denkt dat de huidige avond niet het meest geschikte moment is om dit
195 te doen. Daarom stelt hij voor, mits de commissaris hiermee akkoord gaat, om binnen enkele
dagen, mogelijk in een volgende commissievergadering, enkele voorstellen te doen met
betrekking tot dit onderwerp.

Tweede termijn Gedeputeerde Staten

200 De **commissaris van de Koning** legt uit dat er in de Rekeningencommissie al gewerkt wordt aan
de vorm waarop invulling gegeven wordt aan de controlerende taak van de Staten.

Hij verduidelijkt in reactie op Statenlid Korzelijs verder dat het feit dat de rechtmatigheidstoets
plaatsvindt, niet betekent dat ze geen actie ondernemen bij het constateren van fraude of
205 misbruik. Dit gaat vooral over de rapportageplicht, waarbij de drie rechtmatigheidscriteria bij
elkaar opgeteld tot een rapportage leiden als ze boven de één procent uitkomen. Hij benadrukt
dat voor elke vorm van misbruik of fraude protocollen en frauderisicoanalyses bestaan, wat ook
deel uitmaakt van de accountantscontrole. De accountant zal hierop blijven letten. De

210 commissaris verzekert dat als er sprake is van moedwillig misbruik, er uiteraard actie zal worden ondernomen.

De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken. De voordracht Kaderstelling rechtmatigheidsverantwoording 2023 wordt als hamerstuk doorgeleid naar de Provinciale Statenvergadering van 11 december 2023.

215

13 B-agenda Bestuur (bestuur algemeen, Europa, communicatie).

13.a Bestuur en Recreatie: Brief aan PS afdoen motie M233-2022 Wet Bibob toepassen recreatieparken.

220 *In de motie M233-2022 heeft PS aan het college gevraagd gemeenten dringend te adviseren Bibob-onderzoeken uit te voeren bij overname of nieuw te realiseren recreatieparken. In maart 2023 heeft PS een brief ontvangen waarin het college aangeeft op welke wijze invulling is gegeven aan deze motie. De commissie wordt gevraagd bijgaande brief met afdoeningsvoorstel met elkaar en de commissaris van de Koning te bespreken. De commissie Bestuur wordt gevraagd of motie M233-2022 als afgedaan kan worden beschouwd.*

225

Eerste termijn commissie

230 De heer **Dijksen** (SP) brengt naar voren dat Gedeputeerde Staten in de brief hebben aangegeven dat bij een privaatrechtelijke overdracht van vastgoed of investeringen in recreatieparken, die niet onder het Bibob-beleid van bestuursorganen vallen, geen Bibob-onderzoek mogelijk is. Dit roept vragen op over het Bibob-beleid, aangezien dit niet duidelijk is terug te vinden in de wet. De heer
235 Dijksen meldt dat hij uit nieuwsgierigheid de Bibob-helpdesk heeft gebeld met de vraag of een Bibob-onderzoek mogelijk is bij privaatrechtelijke overdracht van vastgoed. Het antwoord was dat dit soms wel gebeurt. Hij uit zijn zorgen dat het Bibob-team van de provincie mogelijk onjuiste informatie heeft verstrekt aan gemeenten over de onmogelijkheid hiervan. Hij benadrukt
240 de noodzaak om te achterhalen waar deze mogelijke misinformatie vandaan komt. De heer Dijksen toont zich nieuwsgierig naar het antwoord van Gedeputeerde Staten en benadrukt dat de motie niet als afgehandeld kan worden beschouwd totdat er volledige duidelijkheid is.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

240 De **commissaris van de Koning** legt uit dat er in de afgelopen jaren veel tijd en energie is gestoken in het stimuleren van gemeenten om Bibob-beleid te ontwikkelen. Dit beleid is nodig om Bibob-toepassingen mogelijk te maken bij besluiten van bestuursorganen. Hij bevestigt dat het mogelijk is om Bibob-onderzoeken uit te voeren bij privaatrechtelijke transacties, maar alleen
245 als een bestuursorgaan betrokken is bij deze transactie. Als voorbeeld noemt hij dat als de provincie vastgoed verkoopt, er een Bibob-onderzoek kan plaatsvinden. Echter, als de transactie volledig privaatrechtelijk is, zonder betrokkenheid van een bestuursorgaan, dan is er geen grondslag voor een Bibob-onderzoek.

250 De commissaris benadrukt dat er geen sprake is van misinformatie. Het is belangrijk dat gemeenten over een duidelijk Bibob-beleid beschikken, zodat bij relevante transacties standaard een Bibob-toets kan worden uitgevoerd. Ook geeft hij aan dat, zelfs als een gemeente betrokken is bij een transactie, zij uiteindelijk zelf de verantwoordelijkheid heeft om te besluiten of een Bibob-onderzoek wordt uitgevoerd.

255 Verder refereert hij aan een rapport over vakantieparken, dat inzicht biedt in mogelijke misstanden. Dit rapport is met alle gemeenten gedeeld. Dit rapport draagt bij aan het verhogen van de weerbaarheid van het openbaar bestuur. Tot slot benadrukt de commissaris dat hij blij is dat hij nog steeds budget heeft om met gemeenten in gesprek te blijven om juist ook de weerbaarheid van het openbaar bestuur verder te vergroten.

260

Tweede termijn commissie

De heer **Stulemeijer** (50PLUS) refereert aan de brief van de provincie, specifiek aan een passage in de voorlaatste alinea. Hierin wordt gesteld dat, hoewel de provincie geen formele rol heeft, zij op basis van het huidige beleid gemeenten stimuleert, adviseert en ondersteunt. Op basis van deze informatie beschouwt hij motie M233–2022 als afgedaan.

265

De heer **Dijksen** (SP) bedankt allereerst de commissaris voor de gegeven antwoorden. Vervolgens brengt hij een specifieke situatie naar voren, waarbij zelfs bij een lopende vergunning, zoals een horecavergeving, nog een Bibob-onderzoek kan worden uitgevoerd. Dit kan leiden tot het intrekken van de vergunning. De heer Dijksen is benieuwd of dit ook door de provincie wordt gestimuleerd.

270

Tweede termijn Gedeputeerde Staten

De **commissaris van de Koning** benadrukt dat de provincie gemeenten heeft gestimuleerd om eigen Bibob-beleid te ontwikkelen, vooral met betrekking tot de horeca. Hij geeft aan dat de provincie een voorvechter was voor aanpassingen in de Wet Bibob, die het mogelijk maken voor burgemeesters om informatie over Bibob-onderzoeken onderling te delen, iets wat voorheen niet mogelijk was. De commissaris bevestigt dat de provincie dit beleid zal blijven stimuleren, maar benadrukt ook dat de provincie niet de rol van de gemeenten kan overnemen. Hij erkent de autonomie van gemeenten in deze kwestie. Desondanks, zoals ook aangegeven in de motie en door 50PLUS onderstreept, zet de provincie zich in om de weerbaarheid van het openbaar bestuur te blijven ondersteunen en versterken, iets wat hij van plan is om in de toekomst voort te zetten.

280

285 De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken. De voorzitter concludeert dat alle fracties behalve de fractie van de SP motie M233–2022 als afgedaan beschouwen.

13.b Communicatie: Afdoen motie M250–2022 Vlaggen op 10 december.

Provinciale Staten vragen in motie M250–2022 om over te gaan tot de aanschaf van de Mensenrechtenvlag en de Mensenrechtenvlag jaarlijks op 10 december, de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, uit te hangen en onderdeel te maken van het vlaggenprotocol van de Provincie Noord-Holland. Gedeputeerde Staten schaffen de vlag aan en nemen 10 december op in het vlaggenprotocol. De commissie wordt gevraagd bijgaande brief met afdoeningsvoorstel met elkaar en commissaris van de Koning te bespreken. De commissie Bestuur wordt gevraagd of motie M250–2022 als afgedaan kan worden beschouwd.

290

295

Eerste termijn commissie

De heer **Hollebeek** (PvdD) spreekt zijn steun uit voor het jaarlijks hijsen van de mensenrechtenvlag op 10 december. Hij benadrukt het belang van extra aandacht voor mensenrechten in de week voorafgaand aan deze datum en de campagne 'Let's Talk Human Rights'. De heer Hollebeek vindt de motie goed, maar wil nog iets toevoegen voor de toekomst.

300

Hij wijst erop dat aandacht voor mensenrechten verder gaat dan alleen vlaggen en sociale media. Zo noemt hij de keuze voor een huisbankier, pensioenfonds en het inkoopbeleid belangrijk. Hij benadrukt het belang van voortdurende verbetering op deze gebieden en het meenemen van de belangen van niet-menselijke aardbewoners.

De heer **De Jong** (50PLUS) geeft namens zijn fractie aan te ondersteunen dat de motie is aangenomen.

Statenlid **Gielen** (GL) spreekt haar waardering uit dat deze motie, ingediend door Statenlid Bwefar van GroenLinks tijdens haar maidenspeech, elf dagen voor de Dag van de Mensenrechten op 10 december, wordt besproken. In haar maidenspeech heeft Statenlid Bwefar de kern geraakt. Statenlid Gielen benadrukt het belang van aandacht voor deze dag door de provincie, vooral omdat het dit jaar precies vijfenzeventig jaar geleden is dat de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens werd aangenomen. Naast het hijsen van de vlag, is het ook goed dat hier via sociale media aandacht aan wordt besteed. Statenlid Gielen hoopt dat deze extra aandacht niet alleen bij het hijsen van de vlag blijft, maar dat dit initiatief in de komende jaren wordt voortgezet en uitgebreid. De motie kan hiermee als afgedaan worden beschouwd, maar blijft het onderwerp net zo belangrijk als toen de motie werd ingediend.

De heer **Dijk** (CDA) geeft aan dat hoewel zijn partij normaal terughoudend is met het vlagvertoon voor verschillende dagen, de CDA-fractie destijds vóór de betreffende motie heeft gestemd. Dit komt doordat het onderstrepen van mensenrechten een belangrijk doel is. Hij waardeert dat dit initiatief is opgepakt en beschouwt de motie als afgehandeld.

De heer **Van der Heijden** (D66) meldt dat tijdens de bespreking van de motie binnen zijn fractie is gemarkeerd dat de maidenspeech van collega Bwefar van GroenLinks veel indruk heeft gemaakt. Verder geeft hij aan dat de motie voor zijn partij meer dan afgedaan is, omdat Gedeputeerde Staten deze breder heeft opgepakt. Daarom stelt hij voor de motie als afgedaan te beschouwen.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

De **commissaris van de Koning** geeft aan dat er geen specifieke vragen zijn gesteld, maar hij wil toch benadrukken dat hij blij is met de motie en onderstreept het belang ervan. Hij waardeert hoe de Statenleden gezamenlijk aandacht willen besteden aan deze kwestie, aangezien het tot op de dag van vandaag nodig is. De commissaris is tevreden dat er jaarlijks aandacht aan wordt besteed, en benadrukt, in reactie op de heer Hollebeek, dat dit meer inhoudt dan alleen het hijsen van de vlag. Het gaat ook om de manier waarop men met elkaar omgaat en het stilstaan bij onrecht dat wereldwijd plaatsvindt. Namens Gedeputeerde Staten bedankt de commissaris PS voor het aannemen van de motie.

De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken. De voorzitter concludeert dat motie M250-2022 als afgedaan kan worden beschouwd.

14 B-agenda Economie (economie, arbeidsmarkt en onderwijs, (zee)havens, circulaire economie).

14.b Zeehavens: Afdoen motie M277-2022 Behoud scheepsreparatiewerf Noordzeekanaalgebied, en toezeggingen Nota Zeehavens.

Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten per brief op welke wijze invulling is gegeven

350 *aan motie M277-2022 (behoud scheepsreparatiewerf Noordzeekanaalgebied) en enkele
toezeggingen om nadere informatie te verschaffen over de ligplaatsen voor de binnenvaart en de
productie van PFAS in het Noordzeekanaalgebied. De commissie wordt gevraagd bijgaande brief
met afdoeningsvoorstel met elkaar en de gedeputeerde te bespreken. De commissie Bestuur wordt
gevraagd of motie M277-2022 als afgedaan kan worden beschouwd.*

355 De **voorzitter** geeft aan dat de motie destijds is ingediend door de fracties van de VVD, CDA, ChristenUnie, JA21 en PVV en vraagt de indieners van de motie of zij inbreng hebben op dit agendapunt.

Eerste termijn commissie

360 De heer **Dijk** (CDA) dankt GS voor de uiteenzetting van de mogelijkheden om de scheepsreparatiewerven in de Amsterdamse haven te behouden. Hij benadrukt het standpunt van het CDA dat industriële activiteiten in de Amsterdamse havens essentieel zijn, inclusief het functioneren van een scheepsreparatiewerf. De heer Dijk verzoekt GS om de Staten op de hoogte te houden van verdere ontwikkelingen en acties gerelateerd aan dit onderwerp. Tot slot meldt hij
365 dat de betreffende motie, wat het CDA betreft, als afgehandeld beschouwd kan worden.

De heer **Stulemeijer** (50PLUS) spreekt over het historische belang van de scheepsreparatiewerven langs het traject van Amsterdam tot IJmuiden. Hij wijst op de aanzienlijke inspanningen, zowel in kennis als financieel, die zijn geleverd voor de bouw van de grote zeesluis. Hij benadrukt dat het
370 een grote teleurstelling zou zijn als de scheepsreparatiewerven langs het Noordzeekanaal geheel zouden verdwijnen, mede gezien het belang van het behoud van vakmanschap in dit gebied. Stulemeijer haalt ook aan dat, zoals de motie vermeldt, deze werven cruciaal zijn in geval van calamiteiten. Hij concludeert dat de motie, gezien de duidelijke beantwoording, als afgedaan kan worden beschouwd.

375 De heer **Hollebeek** (PvdD) merkt op dat in de geagendeerde brief ook twee toezeggingen worden genoemd. Hierover heeft de heer Hollebeek niets meer gehoord.

380 Over de motie zelf uit hij tevredenheid dat de provincie ondersteuning heeft aangeboden voor het verplaatsen van de scheepsreparatiewerf binnen het Noordzeekanaalgebied, waarmee motie M277-2022 voor de Partij voor de Dieren afgedaan is.

Hij spreekt ook over de PFAS-productie, waarbij hij aangeeft dat de omschrijving 'productie' mogelijk een onjuiste term is en dat 'uitstoot' correcter zou zijn. Als deze informatie beschikbaar
385 wordt gemaakt op de website van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, ziet hij de toezegging als voldaan. Hij benadrukt dat de uitstoot van schadelijke stoffen belangrijk is bij het bepalen van woningbouwlocaties en natuurgebieden in het Noordzeekanaalgebied, een punt van zorg dat vorig jaar door de fractie van DENK werd ingebracht.

390 Tot slot merkt hij op dat, als zowel de Algemene Schippersvereniging als de Poort of Amsterdam bevestigen dat er voldoende ligplaatsen zijn volgens de richtlijnen, dit voor de PvdD voldoende is, vooral omdat de provincie geen directe invloed heeft op het ligplaatsenbeleid. Daarmee beschouwt hij de motie als afgedaan en de toezeggingen als voldaan.

395 De voorzitter geeft aan dat de afdoening van de motie voorligt en laat het aan gedeputeerde Rommel of zij in wil gaan op de overige punten die door de heer Hollebeek zijn ingebracht.

De heer **Valk** (BBB) geeft aan dat de motie is aangenomen voordat de BBB deel uitmaakte van de provinciale vertegenwoordiging. Hij geeft aan dat de BBB zich volledig aansluit bij het betoog van de Partij voor de Dieren en dat de motie als afgedaan beschouwd kan worden.

De heer **Kes** (SP) meldt dat zijn fractie geen aanvullingen heeft over het afhandelen van de motie. Hij richt zich echter op het onderwerp PFAS-uitstoot, waar eerder de heer Hollebeek naar verwees. De heer Kes uit zijn zorgen over de voortdurende uitstoot van PFAS, zoals aangegeven in het stuk van de Gedeputeerde Staten, en benadrukt dat er industrieën zijn die PFAS uitstoten en locaties waar in het verleden met PFAS is gewerkt. Hij vindt het zorgelijk dat deze uitstoot nog steeds plaatsvindt, gezien PFAS een stof is die niet afgebroken wordt in de natuur en die al in elk organisme aanwezig is. Hij suggereert dat dit een belangrijk aandachtspunt is voor de toekomst en geeft aan dat de SP waarschijnlijk verder op dit onderwerp zal ingaan, gezien het grote probleem dat PFAS vormt.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Rommel** bedankt de commissie voor het advies om motie M277-2022 als afgehandeld te beschouwen.

De gedeputeerde reageert op de vraag van de heer Dijk (CDA) of zij Provinciale Staten op de hoogte wil houden over de situatie in het Noordzeekanaalgebied. De gedeputeerde benadrukt dat de vitale havenfuncties, waaronder de scheepsreparatiewerf, van groot belang zijn en dat zij hier aandacht aan besteedt, onder andere met een gepland werkbezoek aan een scheepsreparatiewerf. De gedeputeerde verzekert dat zij de Staten graag op de hoogte houdt van ontwikkelingen op dit gebied.

Verder gaat de gedeputeerde in op de PFAS-discussie, erkennend dat dit een zorg is voor iedereen. Zij stelt voor om verdere discussie en afstemming over dit onderwerp te hebben met gedeputeerde Olthof, zoals over de informatie die beschikbaar is op de website van de Omgevingsdienst, waar momenteel gegevens te vinden zijn over locaties waar PFAS in de grond is aangetroffen.

De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken. De voorzitter concludeert dat motie M277-2022 als afgedaan kan worden beschouwd.

15 Rondvraag gedeputeerde Rommel.

De **voorzitter** geeft aan dat voorafgaand aan de vergadering geen rondvragen voor gedeputeerde Rommel zijn aangemeld.

De heer **De Vries** (VVD) verontschuldigt zich voor het niet vooraf indienen van zijn vragen aan gedeputeerde Rommel voor de rondvraag. Hij belooft dit de volgende keer te zullen doen. Vervolgens brengt hij een onderwerp aan voor de rondvraag. Hij refereert aan een artikel in de krant over de gemeente Heiloo, waar een raadsvoorstel voorligt om uit het recreatieschap van Alkmaar en Uitgeestermeer te treden. Ook meldt hij dat de gemeente Heemskerk overweegt

445 hetzelfde te doen. De heer De Vries herinnert aan eerdere gesprekken over een nieuwe opzet voor de gemeenschappelijke regeling. Hij vraagt naar de gevolgen voor de achterblijvers en de provincie als deze gemeenten zich terugtrekken, vooral in het licht van eerdere discussies om Alkmaar en Uitgeestermeer te blijven ondersteunen. Hij toont zich benieuwd naar de reactie van de gedeputeerde op deze situatie.

450 Gedeputeerde **Rommel** bevestigt dat zij op de hoogte was van Heiloo's onderzoek naar de mogelijkheid om uit het recreatieschap te treden. Ze merkt op dat, als Heiloo daadwerkelijk besluit uit te treden, de financiële consequenties voor Heiloo onderzocht zullen worden. Ze is nog niet op de hoogte van een formeel raadsbesluit hierover. Rommel erkent dat de uittreding van Heiloo gevolgen zal hebben voor de overige deelnemers van het recreatieschap. Ze benadrukt het belang van het heroverwegen van de bijdragen van de deelnemers, waarbij ze specifiek aangeeft dat de bijdrage van de provincie niet zal stijgen. Dit impliceert dat er goed
455 gekeken moet worden naar de impact op het beheer en de werking van het recreatieschap.

De heer **De Vries** (VVD) corrigeert dat er nog geen raadsbesluit ligt, maar wel een raadsvoorstel.

460 De **voorzitter** constateert dat dit onderwerp voldoende is besproken.

16 Sluiting.

De **voorzitter** geeft een korte samenvatting van hetgeen is besproken en besloten:

- 465 • Voordracht Kaderstelling rechtmatigheidsverantwoording wordt als hamerstuk doorgeleid naar de Provinciale Statenvergadering van 11 december 2023;
- De moties M233–2022, M250–2022 en M277–2022 zijn als afgedaan beschouwd.

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun aandacht en sluit deze laatste commissievergadering Bestuur in 2023.

470 *Sluiting 19.50 uur*

Dossiernummer 13619
Extern Zaak ID 2124257
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 30 november 2023
Agendapunt 12.a
Titel Bestuur: Kaderstelling rechtmatigheidsverantwoording
2023
Organisatieonderdeel AD/CC

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Bestuur	30 november 2023

Toelichting

Met ingang van begrotingsjaar 2023 zijn Gedeputeerde Staten verplicht om een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen in de jaarstukken. Zij leggen hiermee verantwoording af aan Provinciale Staten over in hoeverre er rechtmatig is gehandeld in een boekjaar. Voor het uitvoeren van de rechtmatigheidscontroles zijn kaderstelling vanuit Provinciale Staten en aanpassing van de Financiële verordening en de Controleverordening noodzakelijk.

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 31 oktober 2023

Onderwerp: Kaderstelling rechtmatigheidsverantwoording

Kenmerk: 2124257/2125085

Bijlagen:

1. Financiële verordening provincie Noord-Holland 2023
2. Controleverordening provincie Noord-Holland 2024
3. Beleidsnota Rechtmatigheid 2023-2026
4. Normenkader rechtmatigheid 2023
5. Normenkader rechtmatigheid 2024

1. Inleiding

Met ingang van het begrotingsjaar 2023 zijn Gedeputeerde Staten (GS) verplicht om een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen in de jaarstukken en leggen hiermee verantwoording af aan Provinciale Staten (PS) over in hoeverre er rechtmatig is gehandeld in een boekjaar. De rechtmatigheidsverantwoording gaat onderdeel uitmaken van het getrouwheidsoordeel van de accountant.

Voor het uitvoeren van de rechtmatigheidscontrole is kaderstelling vanuit PS nodig. De kaderstelling voor de accountant vond voorheen plaats via onder andere de commissie Bedrijfsvoering en Auditing Decentrale Overheden (BADO) en commissie BBV. De kaderstelling vindt plaats aan de hand van de volgende documenten:

Gewijzigde financiële verordening

Aan de hand van de modelverordening van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) is de financiële verordening op rechtmatigheidsaspecten gewijzigd. De wijzigingen zijn separaat toegelicht in de bijlage.

Beleidsnota Rechtmatigheid

Kaderstelling vanuit PS kan direct opgenomen worden in de financiële verordening of middels een separate beleidsnota Rechtmatigheid. Mede omdat de komende jaren de regelgeving hierop nog kan wijziging is voor nu gekozen voor een separate beleidsnota. De in de beleidsnota opgenomen artikelen zijn in lijn met de aangeboden modelverordening vanuit de VNG.

Gewijzigde controleverordening

Ondanks dat de wijzigingen in de controleverordening minimaal zijn is het (mede gezien de datering van de huidige verordening) raadzaam om de controleverordening eveneens aan te laten sluiten bij de nieuwe modelverordening vanuit het VNG.

Normenkader 2023

Waar voorheen het normenkader werd vastgesteld door GS (als kaderstelling voor het uitvoeren van de controle door de externe accountant), dient deze vanaf 2023 vastgesteld te worden door PS (als kaderstelling voor het uitvoeren van de controle door GS). Conform het advies van de commissie BBV maken collegebevoegdheden niet langer deel uit van dit normenkader. *Als gevolg hiervan zijn diverse regelingen 'afgevoerd' uit het normenkader. Deze door de Staten gedelegeerde bevoegdheden betreffen hoofdzakelijk subsidie uitvoeringsregelingen. Uiteraard zijn deze regelingen nog wel van kracht; het betreft een technische aanpassing.*

Normenkader 2024

Zoals geadviseerd door de commissie BBV en zoals ook overgenomen in de beleidsnota Rechtmatigheid, dient een normenkader voor 31 december voorafgaand aan het controlejaar ter vaststelling aangeboden te worden. Het normenkader 2023 is de basis voor het normenkader 2024. Indien gedurende het controlejaar zich nog wijzigingen voordoen dan zal er een geactualiseerd normenkader aan het eind van 2024 ter vaststelling aan PS aangeboden worden (gelijktijdig met normenkader van het daarop volgende jaar).

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Het vaststellen van de kaderstellende documenten stelt het college van Gedeputeerde Staten in staat om de rechtmatigheidscontrole uit te voeren en verantwoording hierover af te leggen bij de jaarstukken 2023.

3. Financiering, communicatie en inwonersparticipatie

De voorgelegde kaderstelling heeft geen financiële of personele consequenties en kan binnen bestaande middelen uitgevoerd worden.

4. Proces en procedure

De gewijzigde verordeningen zullen via het statenblad gepubliceerd worden. De kaderstellende documenten worden ter informatie gedeeld met Publiek Belang Accountants, de controlerend accountant van de provincie Noord-Holland.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

A.Th.H. van Dijk, voorzitter

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. nummer PS-besluit vult de griffie in

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 31 oktober 2023;

gelet op artikel 216, 217 en 217a van de provinciewet,

besluiten:

1. De Financiële verordening provincie Noord-Holland 2022 in te trekken;
2. De Financiële verordening provincie Noord-Holland 2023 vast te stellen;
3. De Controleverordening provincie Noord-Holland 2004 in te trekken;
4. De Controleverordening provincie Noord-Holland 2024 vast te stellen;
5. De beleidsnota Rechtmatigheid 2023–2026 vast te stellen;
6. Het normenkader rechtmatigheid 2023 vast te stellen;
7. Het normenkader rechtmatigheid 2024 vast te stellen.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Beleidsnota Rechtmatigheid 2023-2026

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	Wettelijke basis	3
1.2	Oude versus nieuwe situatie	3
1.3	Doel beleidsnota	4
1.4	Verantwoordingscriteria rechtmatigheid	4
1.5	Verantwoording	4
1.6	Leeswijzer	4
2.	Samenvatting artikelen	5
3.	Algemene kaders	6
3.1	Verantwoordingsgrens	6
3.2	Rapporteringsgrens	6
4.	Begrotingscriterium	8
4.1	Begrotingscriterium	8
4.2	Kaders voor begrotingsrechtmatigheid	8
5.	Voorwaardencriterium	9
5.1	Voorwaardencriterium	9
5.2	Normenkader	9
6.	Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium(M&O)	10
6.1	Misbruik en oneigenlijk gebruik	10
6.2	Regels voor M&O	10
7.	Bijlage 1 Modelverantwoording	12
8.	Bijlage 2 Kaderstelling begrotingsrechtmatigheid commissie BBV (geldig t/m 2022)	13

1. Inleiding

1.1 Wettelijke basis

Op 28 september 2022 is de Wet versterking decentrale rekenkamers aangenomen. Met deze wet wordt er een wijziging doorgevoerd in de Provinciewet waardoor de accountant geen separaat oordeel meer afgeeft over de financiële rechtmatigheid. Met ingang van het begrotingsjaar 2023 zijn Gedeputeerde Staten (GS) verplicht om een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen in de jaarstukken en leggen hiermee verantwoording af aan Provinciale Staten (PS) over in hoeverre er rechtmatig is gehandeld in een boekjaar. GS zijn en blijven ook vanaf 2023 verantwoordelijk voor de rechtmatigheid binnen de organisatie, maar zijn nu tevens verantwoordelijk voor het afleggen van verantwoording hierover.

1.2 Oude versus nieuwe situatie

De rechtmatigheidsverantwoording is bedoeld om de kaderstellende en controlerende rol van PS te versterken. Daarnaast is de verwachting dat er een kwaliteitsimpuls plaatsvindt voor interne processen en beheersing en dat er meer vooruitgekeken wordt, omdat GS ook beheersmaatregelen moeten formuleren ("fouten in toekomst voorkomen").

In tabel 1 en 2 zijn de belangrijkste wijzigingen weergegeven qua verplichtingen en verantwoordelijkheden van GS, PS en de accountant.

Oude situatie	Vanaf 2023
1 - Normenkader vaststellen door GS - Accountant toetst aan normenkader	1 - Normenkader vaststellen door PS - GS toetsen aan normenkader
2 - Accountant rapporteert over getrouw beeld en rechtmatigheid - Rechtmatigheidsfouten en onzekerheden zijn medebepalend voor de strekking van de controleverklaring	2 - GS rapporteren over rechtmatigheidsfouten en evt. onduidelijkheden - Accountant betreft de rechtmatigheidsverantwoording bij het oordeel over de getrouwheid
3 Provinciale Staten spreken met accountant over bevindingen rechtmatigheid	3 Provinciale Staten spreken met GS over bevindingen rechtmatigheid

Tabel 1: Belangrijkste wijzigingen in verantwoordelijkheden

Oude situatie	Vanaf 2023
1. Gesprek vooral tussen PS en accountant. Indirect verantwoording door GS over rechtmatigheid; 2. Accountant toetst financiële beheershandelingen zelf aan het normenkader; 3. Oordeel over de rechtmatigheid is mede van invloed op de strekking van de controleverklaring; 4. Vooral achteruit kijken.	1. Gesprek vooral tussen PS en GS. Direct verantwoording door GS over rechtmatigheid; 2. GS staan aan de lat voor oordeel over rechtmatigheid, maar de accountant geeft wel aan dat de verantwoording juist en volledig is; 3. Wanneer sprake is van rechtmatigheidsfout maar niet van getrouwheidsfout, dan is deze fout niet van invloed op de strekking van de controleverklaring; 4. Ook vooruit kijken.

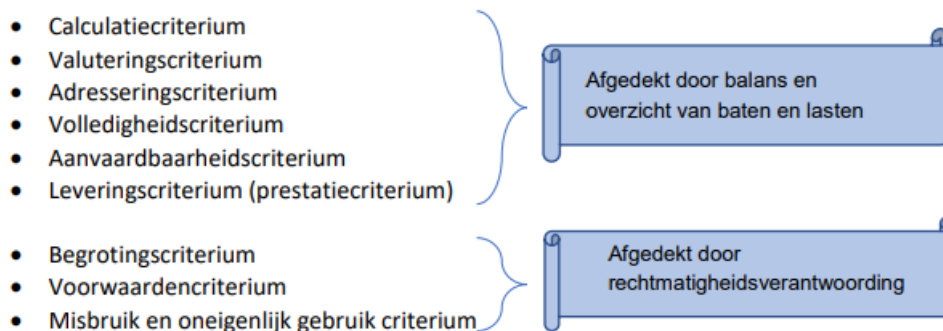
Tabel 2: Belangrijkste gevolgen

1.3 Doel beleidsnota

Dit document vormt het beleidskader van PS waardoor GS in staat worden gesteld om een rechtmatigheidsverantwoording af te geven. De in dit document geformuleerde kaders zijn artikelsgewijs opgenomen.

1.4 Verantwoordingscriteria rechtmatigheid

In de jaarstukken leggen GS verantwoording af over negen criteria van rechtmatigheid. De eerste zes criteria, die betrekking hebben op getrouwheid, komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. De drie specifieke rechtmatigheidscriteria komen tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording. In het onderstaande schema is dit in beeld gebracht.

1.5 Verantwoording

Verantwoording vindt in de jaarstukken plaats aan de hand van het door de Commissie BBV¹ verplicht voorgeschreven model. Tekstuele aanpassingen zijn alleen op de aangegeven plaatsen toegestaan. Zie Bijlage 1.

1.6 Leeswijzer

Nadat in hoofdstuk 2 een overzicht van alle in dit document opgenomen artikelen is gegeven, wordt in hoofdstuk 3 stilgestaan bij de algemene kaderstelling ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording.

Daarna wordt in de hoofdstukken 4 tot en met 6 achtereenvolgens ingegaan op de kaderstelling ten behoeve van de verantwoording over het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

¹ Commissie voor het Besluit begroting en verantwoording

2. Overzicht artikelen

Artikel 1: Verantwoordingsgrens

In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteren Gedeputeerde Staten (GS) aan Provinciale Staten (PS) over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten van de provincie, inclusief de toevoegingen aan de reserves.

Artikel 2: Rapporteringsgrens

In de paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan € 400.000 nader toegelicht.

Artikel 3 Begrotingsrechtmatigheid

1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door PS geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen.
2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door PS is geautoriseerd, zoals opgenomen in artikel 2.4 van de Financiële verordening provincie Noord-Holland 2024.
3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaalbedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
4. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
 - a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
 - b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
 - c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.
5. Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van PS, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Artikel 4 Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Artikel 5 Normenkader

GS bieden PS jaarlijks uiterlijk op 31 december voorafgaand aan het jaar ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien.

Artikel 6 Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

1. Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen en provinciale eigendommen bij financiële beheershandelingen.
2. GS zorgen voor en leggen vast de regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van provinciale regelingen en eigendommen.

3. Algemene kaders

3.1 Verantwoordingsgrens

De verantwoordingsgrens is een door PS vastgesteld percentage², waarboven GS de afwijkingen moeten opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording. Onder afwijkingen worden afzonderlijk verstaan fouten (het niet naleven van wet- en regelgeving) en posten waarvan bij GS onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid. De term onduidelijkheid doelt op de situatie dat deskundigen en adviseurs (bijvoorbeeld juristen), als gevolg van de complexiteit, van mening verschillen over de rechtmatigheid van een financiële beheershandeling.

Het is aan PS om de verantwoordingsgrens vast te stellen waarbij wettelijk is bepaald dat dit tussen de 0% en 3% ligt. Hierbij dienen de volgende overwegingen in acht te worden genomen:

Informatiepositie van PS	Bij een laag percentage worden eerder afwijkingen zichtbaar voor PS dan bij een hoog percentage.
Kosten van de verantwoording	De provinciale organisatie moet kosten maken om afwijkingen op te sporen en vast te leggen. Als de verantwoordingsgrens op een laag niveau wordt vastgesteld, komen ook afwijkingen in beeld, waar relatief geringe bedragen mee zijn gemoeid. Ook zal de provinciale organisatie meer afwijkingen moeten opsporen, vastleggen en rapporteren. De (verbijzonderde) interne controle wordt intensiever en duurder.
Eenduidigheid van normen en communicatie	Binnen de provincie worden mogelijk al normen (percentages) gehanteerd voor goedkeuringstoleranties. Wil PS verschillende normen hanteren, dan moeten zij uitleggen waarom iets bijvoorbeeld gezien door de bril van rechtmatigheid wel akkoord is en door de bril van materialiteit niet.

De externe accountant controleerde tot en met 2022 zowel op de aspecten rechtmatigheid als getrouwheid met een verantwoordingsgrens van 1%. De accountant maakte hierbij gebruik van de uitgevoerde (verbijzonderde) interne controles van de provincie die eveneens met het percentage van 1% werden uitgevoerd.

Voor zowel fouten als voor onduidelijkheden afzonderlijk geldt hetzelfde percentage. Fouten en onduidelijkheden worden niet bij elkaar opgeteld.

Artikel 1: Verantwoordingsgrens

In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteren Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten van de provincie, inclusief de toevoegingen aan de reserves.

3.2 Rapporteringsgrens

Alle rechtmatigheidsafwijkingen boven de verantwoordingsgrens worden in de rechtmatigheidsverantwoording kort en bondig benoemd. In de paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag worden de speerpunten van de bedrijfsvoering

² Over de totale lasten van een boekjaar inclusief de toevoegingen aan reserves.

toegelicht. GS geven in deze paragraaf een toelichting op afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen voor zover deze de rapportagegrens overschrijden en welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

De rapporteringsgrens heeft geen invloed op de diepgang van de werkzaamheden maar alleen op de diepgang van rapporteren van de bevindingen. Voor het bepalen van de rapporteringsgrens kunnen dezelfde afwegingen genomen worden als onder 3.1 vermeld waarbij het vooral van belang is dat alleen die bevindingen opgenomen worden die ertoe doen.

Voor de rapporteringstolerantie tot en met 2022 hadden PS als maatstaf gesteld dat de externe accountant elke fout of onzekerheid vanaf € 400.000 rapporteert. Deze rapporteringstolerantie is voor de accountant vanaf 2023 ook voor de getrouwheidsbevindingen nog van toepassing.

Artikel 2: Rapporteringsgrens

In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan € 400.000 nader toegelicht.

4. Begrotingscriterium

4.1 Begrotingscriterium

Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). Uitgangspunt is het niveau waarop PS de budgetten in de begroting en bij investeringen geautoriseerd hebben. In de begroting zijn de bedragen voor de lasten en baten vermeld die door PS zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de juiste investering, het toereikend zijn van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn. Als blijkt dat de gerealiseerde bedragen hoger zijn dan de, ook na de laatste begrotingswijziging, geraamde bedragen dan kan er sprake zijn van onrechtmatige uitgaven (begrotingsonrechtmatigheid) aangezien deze lasten buiten het budgetrecht van PS tot stand zijn gekomen.

4.2 Kaders voor begrotingsrechtmatigheid

Tot en met controle van boekjaar 2022 werden de kaders ten behoeve van begrotingsrechtmatigheid afgegeven door de commissie BBV. Deze kaders zijn opgenomen in Bijlage 2.

In de nieuwe situatie betrekken GS alle afwijkingen ten opzichte van de begroting (exploitatie en investeringen) bij de fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording, omdat het uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting onrechtmatig is³. Het kan hier ook gaan om begrotingsonrechtmatigheden waarbij GS binnen het door PS uitgezette beleid is gebleven.

Artikel 3 Begrotingsrechtmatigheid

1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door PS geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen;
2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door PS is geautoriseerd, zoals opgenomen in artikel 2.4 van de financiële verordening 2024.
3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaalbedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
4. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
 - a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
 - b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
 - c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.
5. Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van PS, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

³ Conform Kadernota rechtmatigheid, commissie BBV, oktober 2023

5. Voorwaardencriterium

5.1 Voorwaardencriterium

GS stellen via de financiële verordening en/of onderliggende nota's kaders vast die van invloed zijn op verslaggeving. Het gaat hier om de invulling van de ruimte die het Besluit begroting en verantwoording (BBV) geeft voor eigen provinciale kaders. Denk hierbij aan grenzen voor het activeren van investeringen, afschrijvingstermijnen, omgang met reserves en voorzieningen en dergelijke. Deze vallen onder het getrouwe beeld en vallen per definitie onder de reikwijdte van de reguliere accountantscontrole.

De commissie BBV stelt dan ook dat voorwaarden die direct van invloed zijn op de verslaggeving c.q. het getrouwe beeld van de jaarrekening niet worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Hierbij kan worden gedacht aan het niet naleven van voorwaarden met betrekking tot recht, hoogte, duur, termijnen, normbedragen, doelgroep en grondslag bij bijvoorbeeld het verstrekken van subsidies dat tot gevolg heeft dat de bijhorende lasten of opbrengsten onjuist of onvolledig zijn. Het niet naleven van deze voorwaarden heeft direct invloed op het getrouwe beeld van deze posten in de jaarrekening.

Artikel 4 Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

5.2 Normenkader rechtmatigheid

Het normenkader rechtmatigheid betreft de inventarisatie van de voor de rechtmatigheidsverantwoording relevante regelgeving van andere overheden en van de provincie zelf (zoals bedoel in 5.1). Daarbij gaat het om de bepalingen waar voor de provincie financiële consequenties uit kunnen voortkomen (financiële beheershandelingen).

Het normenkader dient de interne controle. Het verdient daarom aanbeveling om een normenkader voor het lopende jaar, uiterlijk 31 december voorafgaand aan dat jaar vast te stellen. Indien er gedurende het boekjaar aanpassingen benodigd zijn als gevolg van gewijzigde regelgeving, dan wordt een aangepast normenkader voor het einde van het jaar ter vaststelling aangeboden aan de staten.

Operationalisering van het normenkader vindt plaats in een toetsingskader of in de gehanteerde checklisten van de (verbijzonderde) interne controles. Hierin worden de uit relevante artikelen van de in het normenkader opgenomen wet- en regelgeving opgenomen en getoetst.

Artikel 5 Normenkader

Gedeputeerde Staten bieden Provinciale Staten jaarlijks uiterlijk op 31 december voorafgaand aan het jaar ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien.

6. Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O)

6.1 Misbruik en oneigenlijk gebruik

Het gaat er bij het Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium om dat in de organisatie effectieve maatregelen zijn getroffen om misbruik te voorkomen, dan wel op te sporen. Dat de vigerende wet- en regelgeving duidelijk is, aangepast is aan actuele omstandigheden en te handhaven is.

Onder misbruik wordt verstaan:

Het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen.

Misbruik van overheidsgelden kan gelijk worden gesteld met het plegen van fraude⁴ om zich onrechtmatig overheidsgelden toe te eigenen. Bij fraude passen beheersmaatregelen zoals fraudepreventie, handhaving, fraudeopsporing en sancties.

Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan:

Het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan. De beheersmaatregelen die daarbij passen zijn: handhaving, voorlichting, analyse toepassing en actualisering wet- en regelgeving.

Misbruik is onrechtmatig, oneigenlijk gebruik niet.

6.2 Regels voor M&O

Wanneer sprake is van misbruik van overheidsgelden moeten deze gelden wettelijk door de provincie worden teruggevorderd. Als in de jaarrekening geen terugvordering is verantwoord, is sprake van een fout betreffende het getrouwe beeld in de jaarrekening die dus niet wordt opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Wanneer misbruik van overheidsgelden is geconstateerd en een terugvordering (met eventueel een boete) is opgelegd, blijft staan dat misbruik van overheidsgelden heeft plaatsgevonden. Indien de omvang van dit misbruik samen met andere financiële rechtmatigheidsfouten de verantwoordingsgrens heeft overschreden, moet dit misbruik van overheidsgelden worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Het gaat er bij het M&O criterium om dat in de organisatie effectieve maatregelen zijn getroffen om misbruik te voorkomen, dan wel op te sporen. Binnen de provincie is M&O beleid onderdeel van het Fraudebeleid dat 23 november 2021 door GS is vastgesteld. Gedeputeerde Staten dienen een uitspraak te doen in hoeverre het M&O beleid ook feitelijk wordt nageleefd en of de getroffen maatregelen werken.

De basis daarvoor ligt in belangrijke mate bij de uitkomsten van de intern al uitgevoerde controles en evaluaties. Wanneer GS concluderen dat het M&O beleid niet is nageleefd, vermelden zij dit in de paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag. Daadwerkelijke afwijkingen voor zover deze niet het getrouwheidsaspect raken, worden betrokken bij het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording.

⁴ Binnen de provincie wordt het woord fraude gebruikt voor interne fraude en misbruik voor fraude door externe partijen.

Artikel 6 *Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium*

3. Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen en provinciale eigendommen bij financiële beheershandelingen.
4. Gedeputeerde Staten zorgen voor en leggen vast de regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van provinciale regelingen en eigendommen.

7. Bijlage 1 Modelverantwoording

Verantwoordelijkheid college van Gedeputeerde Staten

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van gedeputeerde staten toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door provinciale staten vastgestelde kaders zoals de begroting en provinciale verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door provinciale staten op **<datum>** vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door provinciale staten bepaald en bedraagt <x>% (maximaal 3) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € <x>.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties <niet> rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen*:

-
-

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met provinciale staten aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

* De afwijkingen (fouten en/of onduidelijkheden als gedefinieerd in de notitie rechtmatigheidsverantwoording) worden alleen in de rechtmatigheidsverantwoording vermeld indien de door PS gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden. Op basis van afspraken tussen PS en GS kunnen afwijkingen die lager zijn dan de verantwoordingsgrens in de paragraaf Bedrijfsvoering worden vermeld.

8. Bijlage 2 Kaderstelling begrotingsrechtmatigheid commissie BBV (geldig t/m 2022)

<i>Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:</i>	<i>Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel</i>	<i>Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel</i>
Budgetoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant <u>ondubbelzinnig vaststelt</u> dat die ten onrechte niet tijdig zijn geautoriseerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
Budgetoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
Budgetoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
Budgetoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen		X
Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente ervoor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar.		X
- geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar		
- geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	
Budgetoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen of totaal geautoriseerd budget) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren.		X
jaar van investeren		
afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	

Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van PM, tot vaststelling van de Financiële verordening provincie Noord-Holland

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 31 oktober 2023, nr. xxxxxx;

Gelet op de artikelen 216 en 217a van de Provinciewet en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten;

Overwegende dat het uit oogpunt van actualisatie wenselijk is de Financiële verordening Noord-Holland 2022 te vervangen door bijgaande Financiële verordening Provincie Noord-Holland 2023.

Besluiten de volgende verordening vast te stellen:

Financiële verordening Provincie Noord-Holland

Financiële verordening Provincie Noord-Holland	2
Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen	4
Artikel 1.1 Begripsbepaling	4
Hoofdstuk 2. Begroting en verantwoording	5
Artikel 2.1 Programma-indeling	5
Artikel 2.2 Inrichting begroting en jaarstukken	5
Artikel 2.3 Kaders begroting	5
Artikel 2.4 Autorisatie begroting en investeringskredieten	5
Artikel 2.5 Tussentijdse rapportage	6
Artikel 2.6 Jaarstukken	6
Hoofdstuk 3. Rechtmatigheidsverantwoording	7
Artikel 3.1 Rechtmatigheidsverantwoording	7
Hoofdstuk 4. Financieel beleid	8
Artikel 4.1 Financiële beleidskaders	8
Artikel 4.2 Waardering en afschrijving van vaste activa	8
Artikel 4.3 Voorziening voor oninbare vorderingen	9
Artikel 4.4 Reserves en voorzieningen	9
Artikel 4.5 Subsidies	10
Artikel 4.6 Toerekening capaciteitskosten	10
Artikel 4.7 Kostprijsberekening	10
Artikel 4.8 Prijzen economische activiteiten	11
Artikel 4.9 Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen	12
Hoofdstuk 5. Financiële organisatie en financieel beheer	13
Artikel 5.1 Administratie	13
Artikel 5.2 Register van bezittingen en overeenkomsten	13
Artikel 5.3 Afrekeningsverschillen	13
Artikel 5.4 Financiële organisatie	13
Artikel 5.5 Interne controle	14
Hoofdstuk 6. Doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoek	15
Artikel 6.1 Opdrachtgever	15
Artikel 6.2 Opdrachtnemers	15

Artikel 6.3 Informatievoorziening.....	15
Hoofdstuk 7. De concerncontroller	16
Artikel 7.1 Benoeming.....	16
Artikel 7.2 Positie.....	16
Artikel 7.3 Taken	16
Artikel 7.4 Bevoegdheden	16
Artikel 7.5 Nadere regels	16
Hoofdstuk 8. Slotbepalingen	17
Artikel 8.1 Intrekken oude verordening.....	17
Artikel 8.2 Inwerkingtreding en citeertitel	17
Toelichting Financiële verordening	18
Aangevulde toelichtingen op gewijzigde artikelen	18
Artikel 1.1 Begripsbepaling	18
Artikel 2.2 lid 2 Inrichting begroting	18
Hoofdstuk 3 Rechtmatigheidsverantwoording	18
Artikel 5.5 Interne controle	18
Hoofdstukken 4, 6 en 7	18
Artikel 8.2.....	18
Ongewijzigde toelichtingen	19
Artikel 4.1 Financiële beleidskaders	19
Artikel 4.2 Waardering en afschrijving vaste activa, tweede lid materiële vaste activa	19
Artikel 4.2 Waardering en afschrijving vaste activa, tweede lid financiële vaste activa.....	19
Artikel 4.2 Waardering en afschrijving vaste activa, vierde lid, start afschrijvingen	19
Artikel 4.5 Subsidies	19
Artikel 4.7 Kostprijsberekening.....	20
Artikel 4.9 Vaststelling hoogte belastingen, rechten en heffingen	20
Artikel 5.3 Afrekeningsverschillen.....	20

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Definities

1. In deze verordening wordt verstaan onder:

- activa: het geheel van materiële en immateriële bezittingen van een organisatie die een zekere waarde vertegenwoordigen;
- activeren: het op de balans presenteren van de financiële waarde van het aangeschafte of vervaardigde kapitaalgoed met meerjarig nut dat vanaf dat moment als bezitting kan worden beschouwd;
- administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van de provinciale organisatie en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd;
- afrekeningsverschil: bedragen die bij afsluiting van het begrotingsjaar nog moeten worden betaald dan wel ontvangen worden op de balans gezet. Wanneer de definitieve betaling of ontvangst blijkt af te wijken van het balansbedrag is sprake van een afrekeningsverschil. Het afrekeningsverschil wordt ten gunste of ten laste van het lopende begrotingsjaar gebracht;
- BBV: het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten;
- doelmatigheid: de mate waarin de gewenste prestaties worden gerealiseerd met een zo beperkt mogelijk inzet van middelen of met de beschikbare middelen zo veel mogelijk resultaat bereiken;
- doeltreffendheid: de mate waarin de gewenste prestaties en maatschappelijke effecten van het provinciale beleid daadwerkelijk worden bereikt;
- garantstelling: een schriftelijke verklaring van de provincie aan een geldverstrekker (doorgaans een bank) dat de geldnemer aan zijn verplichtingen zal voldoen, waarbij wordt geregeld dat wanneer de geldnemer in betalingsproblemen komt, de provincie zorgt dat de financiële verplichtingen waarvoor zij garant staat, worden nagekomen;
- investeringen met een economisch nut: investeringen die verhandelbaar zijn of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen, bijvoorbeeld door het vragen van heffingen, leges of prijzen;
- investeringen met een maatschappelijk nut: investeringen in de openbare ruimte die een publieke taak vervullen en geen middelen genereren. Het betreft investeringen in bijvoorbeeld wegen, vaarwegen en groenvoorzieningen;
- investeringskrediet: door Provinciale Staten ter beschikking gestelde middelen ter realisering van een investering;
- rechtmatigheid: het in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving, waaronder mede begrepen provinciale verordeningen en besluiten van Provinciale Staten.
- rechtmatigheidsverantwoording: de rapportage van het college van Gedeputeerde Staten waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving;
- verplichting: een jegens de provincie bestaande aanspraak op grond van een onvoorwaardelijke schriftelijke verbintenis/opdracht of een besluit tot subsidieverstrekking;
- weerstandscapaciteit: de middelen en mogelijkheden waarover de provincie kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De weerstandscapaciteit blijkt bijvoorbeeld uit de omvang van de reserves en uit de resterende belastingcapaciteit;
- weerstandsvermogen: de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's die de provincie loopt.

Hoofdstuk 2. Begroting en verantwoording

Artikel 2.1 Programma-indeling

1. Provinciale Staten stellen bij aanvang van iedere statenperiode een programma-indeling voor die statenperiode vast.
2. Het opnemen van extra paragrafen naast de verplichte paragrafen is voorbehouden aan Provinciale Staten.
3. Jaarlijks zenden Gedeputeerde Staten de begroting voor het volgende jaar tijdig ter vaststelling aan Provinciale Staten.

Artikel 2.2 Inrichting begroting en jaarstukken

1. De begroting en de jaarstukken bestaan uit de volgende verplichte onderdelen: het programmaplan inclusief het overzicht van algemene dekkingsmiddelen, de paragrafen inclusief rechtmatigheidsverantwoording, het overzicht van baten en lasten inclusief toelichting, de uiteenzetting van de financiële positie inclusief toelichting en de bijlage met het overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld. Daarnaast bevatten de begroting en de jaarstukken een overzicht van incidentele baten en lasten, waarbij als minimum grensbedrag € 500.000 wordt gehanteerd.
2. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt van de nieuwe investeringen per investering het benodigde investeringskrediet en van de lopende investeringen het geautoriseerde investeringskrediet weergegeven. Van zowel nieuwe als lopende investeringen wordt de verwachte datum van gereedkomen vermeld.
3. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt van de investeringen per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven, onderscheiden in nieuwe en lopende investeringen.
4. In de jaarrekening wordt van de investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten en een prognose van de toekomstige uitgaven en inkomsten weergegeven.
5. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in begroting wordt in aanvulling op het bepaalde in artikel 20 en artikel 21 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten inzicht gegeven in de ontwikkeling van de schuldpositie als gevolg van de begroting, de meerjarenraming, de investeringen en de grondexploitatie.

Artikel 2.3 Kaders begroting

1. Gedeputeerde Staten bieden voor het zomerreces aan Provinciale Staten een kaderbrief aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming.
2. In de begroting wordt een post onvoorzien opgenomen.

Artikel 2.4 Autorisatie begroting en investeringskredieten

1. Provinciale Staten autoriseren met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per programma.
2. De kredieten worden in de begroting opgenomen en worden bij de vaststelling van de begroting ter besluitvorming aan Provinciale Staten voorgelegd. Deze investeringskredieten worden bij de begrotingsbehandeling geautoriseerd.
3. Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten via tussentijdse rapportages voorzien van een dekkingsvoorstel als zij verwachten, dat:
 - a. de lasten van een programma de geautoriseerde lasten dreigen te overschrijden;
 - b. de investeringsuitgaven van een investeringskrediet het geautoriseerde investeringskrediet dreigen te overschrijden;
 - c. de baten van een programma de geautoriseerde baten dreigen te onderschrijden; of
 - d. de dekking van een investeringskrediet wijzigt.

4. Bij de behandeling van de tussenrapportages in Provinciale Staten bedoeld in artikel 2.5, eerste lid, kunnen Gedeputeerde Staten voorstellen doen voor het wijzigen van de geautoriseerde baten en lasten, het aanvragen van nieuwe kredieten en het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten. In geval van investeringen met een meerjarig karakter doen Gedeputeerde Staten indien nodig ook bij iedere begroting op grond van geactualiseerde ramingen voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten.
5. Voor een investering waarvan het investeringskrediet niet met het vaststellen van de begroting is geautoriseerd, leggen Gedeputeerde Staten voorafgaand aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel voorzien van een investeringskrediet inclusief de dekking aan de Provinciale Staten voor.
6. Delen van incidentele budgetten kunnen eenmalig naar een volgend jaar worden doorgeschoven als uitgestelde intentie in de laatste begrotingswijziging wanneer ze voldoen aan de volgende voorwaarden:
 - a. het betreft een (deel van een) incidenteel budget, zoals vermeld in de betreffende paragraaf Incidenteel/structureel van de begroting;
 - b. als gevolg van factoren van buitenaf, niet beïnvloedbaar door de provincie, zijn nog geen verplichtingen aangegaan voor het betreffende (deel)budget;
 - c. het (deel van) het budget kan slechts éénmaal een jaar worden doorgeschoven; of
 - d. het door te schuiven deelbudget bedraagt maximaal het saldo van het niet bestede deel van het totale budget bij de jaarrekening.

Artikel 2.5 Tussentijdse rapportage

1. Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten door middel van minimaal drie tussentijdse rapportages in het verslagjaar. De tussentijdse rapportage bevat tenminste een overzicht met de bijgestelde raming van:
 - a. de baten en de lasten per programma;
 - b. het totale saldo van de baten en lasten;
 - c. de beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma;
 - d. het resultaat, volgend uit de onderdelen c en d; en
 - e. de uitputting van de investeringskredieten.
2. In de tussenrapportages worden voorgestelde bijstellingen van de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten op operationele doelen, prioriteiten en investeringskredieten in de begroting groter dan € 100.000 toegelicht.
3. Voor grote projecten hebben Provinciale Staten nadere spelregels vastgesteld in het "Afsprakenkader Grote Projecten".

Artikel 2.6 Jaarstukken

1. Jaarlijks zenden Gedeputeerde Staten het concept jaarverslag en de concept jaarrekening van het voorgaande jaar tijdig ter vaststelling aan Provinciale Staten.
2. In de jaarrekening wordt de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten weergegeven.
3. In de jaarrekening worden per operationeel doel de verschillen met de ramingen in de begroting voor respectievelijk de baten en lasten, onttrekkingen en stortingen groter dan € 250.000 toegelicht.

Hoofdstuk 3. Rechtmatigheidsverantwoording

Artikel 3.1 Rechtmatigheidsverantwoording

1. Provinciale Staten stellen vast op welke wijze zij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken willen worden geïnformeerd over rechtmatigheid.
2. Gedeputeerde Staten bieden minimaal eens per vier jaar een Beleidsnota Rechtmatigheid ter vaststelling aan Provinciale staten aan, waarin de wijze van de rechtmatigheidsverantwoording, bedoeld in het eerste lid is opgenomen.

Hoofdstuk 4. Financieel beleid

Artikel 4.1 Financiële beleidskaders

1. Gedeputeerde Staten zenden aan Provinciale Staten ter vaststelling een voorstel voor de volgende nota's waarin het voorgestelde beleid is beschreven:
 - a. ten minste eenmaal in de vier jaar Kadernota verbonden partijen, Nota Infrastructurele kapitaalgoederen, Nota Reserves en Nota Weerstandsvermogen & risicomanagement; en/of
 - b. voor zover noodzakelijk, Financieringstatuut, Nota Leningen en garantstellingen en Nota Grondbeleid.

Artikel 4.2 Waardering en afschrijving van vaste activa

1. Immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de lineaire afschrijvingsmethodiek. De provincie kan voor de vastgestelde (sub)categorieën slechts voor één afschrijvingsmethode kiezen.
2. De te hanteren afschrijvingsduur van de verschillende soorten activa is in onderstaande tabel vastgelegd.

Soort vaste activa	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten	Afschrijvingstermijn
Immateriële vaste activa	Kosten agio en disagio geldleningen	De looptijd van de lening met een maximum van 10 jaar
	Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	4 jaar
Materiële vaste activa	Investerings met economisch nut	<u>Bedrijfsgebouwen:</u> a. aankoop: 40 jaar b. renovatie: 25 jaar c. machines, apparaten en technische installaties: 15 jaar <u>ICT:</u> a. bekabeling en verbindingen: 10 jaar b. overige ICT-middelen: 3 jaar
	Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	<u>Aanleg/reconstructie van grond-, weg- en waterbouwkundige werken:</u> a. wegen: 50 jaar b. kunstwerken: 50 jaar c. technische installaties: 5, 8 of 15 jaar d. openbaar vervoer busbanen: 50 jaar e. oevers houten + stalen damwand koud gevormd: 40 jaar f. oevers damwand warmgewalst: 80 jaar g. groen natuurbrug/ecoduct: 50 jaar
Financiële vaste activa	Bijdragen aan activa in eigendom van derden als bedoeld in artikel 61 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten	Gelijk aan afschrijvingstermijn van eigen activa, zoals boven is opgenomen, waarbij de afschrijvingsduur maximaal de afschrijvingstermijn (gebruiksduur) is van het betreffende actief bij de derde.

3. Activering

- a. Investerings met een verkrijgings- of vervaardigingsprijs in elk geval groter dan € 500.000 worden geactiveerd;
- b. Voor de investeringen in mobiliteit en groen, zoals deze zijn opgenomen in de door Provinciale Staten vastgestelde integrale investeringsprogramma's voor deze beleidsterreinen en voor gronden en terreinen geldt geen drempelbedrag;
- c. Directe kosten gerelateerd aan de personele capaciteit, die worden ingezet voor de realisatie van de investering, niet zijnde de overheadkosten, worden geactiveerd;
- d. Er wordt geen overhead aan de investeringen toegerekend;
- e. Wanneer de gebruiksduur afwijkt van de afschrijvingstermijnen in de tabel wordt in de kredietaanvraag geargumenteed de afwijkende afschrijvingstermijn ter besluitvorming aan Provinciale Staten voorgelegd;
- f. Provinciale bijdragen aan activa van derden worden in principe in de vorm van een subsidie ten laste van de exploitatie gebracht. Wanneer er geargumenteed voor wordt gekozen deze te activeren dan zijn de afschrijvingstermijnen van toepassing.

4. De afschrijving op vaste activa start:

- a. Voor investeringen met een economisch nut of in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut, in het jaar volgend op het jaar waarin het werk in gebruik of gereed is gekomen; of
 - b. Voor projecten in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut, waarvan de precieze datum van ingebruikname niet kan worden vastgesteld, in het jaar waarop de uitgave is gedaan.
5. Voor nazorg op de investeringsprojecten geldt dat na het opleveren en ingebruikname van een investering een nazorgtermijn van maximaal drie jaar kan worden ingesteld wanneer verwacht wordt dat de kosten van nazorg groter zijn dan € 100.000. Deze nagekomen lasten worden nog ten laste van het investeringskrediet verantwoord. Na deze drie jaar wordt het project ook financieel afgesloten. Wanneer de ingeschatte nazorgkosten lager zijn dan € 100.000 komen deze nazorgkosten ten laste van de exploitatie. Het project wordt dan financieel afgesloten in het boekjaar waarin het werk in gebruik of gereed is gekomen.

Artikel 4.3 Voorziening voor oninbare vorderingen

1. Voor de vorderingen op verbonden partijen en derden wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen.

Artikel 4.4 Reserves en voorzieningen

1. In de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening vindt geen toerekening van rente over de reserves en voorzieningen aan de taakvelden plaats, tenzij dit op basis van wet- en regelgeving wordt opgelegd.
2. Voor de instelling van elke bestemmingsreserve zenden Gedeputeerde Staten een concept instellingsbesluit ter vaststelling aan Provinciale Staten waarin wordt aangegeven:
 - a. de functie van de reserve;
 - b. de bestemming van de reserve;
 - c. het operationeel doel;
 - d. de voeding van de reserve;
 - e. de looptijd van de reserve; en
 - f. de maximale hoogte van de reserve.
3. Als een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen binnen de looptijd niet heeft geleid tot een investering, valt het saldo van de bestemmingsreserve vrij en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd.
4. De omvang van de algemene reserve bedraagt tenminste 25% van de structurele algemene dekkingsmiddelen zoals die verantwoord zijn in de meest recente jaarrekening, met een minimum gelijk aan het saldo van het netto risicobedrag dat voor het boekjaar waarop deze jaarrekening betrekking heeft is bepaald.

5. Voor de stortingen in en onttrekkingen aan de reserves worden de volgende beleidsregels gehanteerd:
 - a. In de jaarrekening vinden stortingen plaats in de reserve voor het bedrag dat via de begroting of begrotingswijzigingen door Provinciale Staten gedurende het begrotingsjaar is geaccordeerd. Uitgezonderd zijn de stortingen in de reserves kapitaallasten en de reserves subsidies;
 - b. De storting in de reserves kapitaallasten is gelijk aan de lasten van de desbetreffende investering waarvan de kapitaallasten worden gedekt door een onttrekking uit de reserve kapitaallasten en is nooit hoger dan het bedrag dat door Provinciale Staten uit een reserve als dekking ter beschikking is gesteld;
 - c. De storting in de reserves subsidies is gelijk aan de hoogte van de verleende subsidies;
 - d. In de jaarrekening vinden onttrekkingen plaats aan de reserve ter dekking van een project, activiteit of subsidie tot maximaal het bedrag dat voor dat project of activiteit door Provinciale Staten beschikbaar is gesteld in het boekjaar; en
 - e. De onttrekking is nooit hoger dan de maximaal te dekken lasten voor deze bestemming in het boekjaar.
6. In de volgende gevallen kan van de regel in artikel 4.4 lid 5 onderdeel d worden afgeweken:
 - a. Indien een reserve volgens het instellingsbesluit de functie heeft van egaliseringsreserve en de totale meerjarige in het bestedingsplan begrote lasten niet wijzigen;
 - b. Indien het een specifiek door Provinciale Staten geaccordeerd project of activiteit betreft met dekking uit een reserve en de totale lasten van het project of activiteit niet wijzigen, maar verschuiven over boekjaren; of
 - c. Indien het een subsidie betreft waarvoor een bedrag is gestort in een reserve subsidies tot maximaal het in het boekjaar als last genomen subsidiebedrag.

Artikel 4.5 Subsidies

1. Voor het toerekenen van een last van een verleende subsidie aan een boekjaar wordt een grensbedrag van € 1.500.000,- gehanteerd voor het ramen en verantwoorden van een subsidie voor een activiteit die boekjaar-overschrijdend is.
2. Subsidies onder deze grens worden als last genomen in het jaar van het afgeven van de verleningsbeschikking.
3. Bij afgifte van een verleningsbeschikking waarvan het subsidiebedrag hoger is dan het grensbedrag en de gesubsidieerde activiteit boekjaar-overschrijdend is, wordt het subsidiebedrag aan een specifieke bestemmingsreserve met als functie "verleende subsidie" toegevoegd.

Artikel 4.6 Toerekening capaciteitskosten

1. Provinciale Staten nemen bij de begroting kennis van de verdeling van de totale capaciteitskosten over respectievelijk de vastgestelde programma's, overhead en investeringen. Hiervoor worden in de paragraaf bedrijfsvoering de totale capaciteitskosten en de verdeelsleutel over deze onderdelen vermeld. De bij de begroting of begrotingswijziging vastgestelde verdeelsleutel wordt ook bij de jaarrekening gebruikt voor de verdeling van de totale capaciteitskosten.
2. In afwijking van artikel 4.6, eerste lid kunnen aan investeringskredieten capaciteitskosten worden toegerekend op basis van gerealiseerde uren x tarief.

Artikel 4.7 Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt een extracomptabel stelsel van kostentoerekening gehanteerd. Bij deze kostentoerekening worden naast de directe kosten, de overheadkosten en de rente van de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van de in gebruik zijnde activa betrokken. Voor de bestede of te besteden uren die onderdeel zijn van de kostprijs van het recht, de heffing, het werk of dienst worden de meest actuele uurtarieven gebruikt die jaarlijks door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden gepubliceerd (de "Handleiding overheidstarieven").

2. Bij de directe kosten worden betrokken de bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa en de afschrijvingskosten van de in gebruik zijnde activa. Voor de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden daarbij ook de compensabele belasting over de toegevoegde waarde (BTW) en de gedeelde inkomsten van het kwijscheldingsbeleid betrokken.
3. Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden toegerekend aan activiteiten die geheel of deels worden bekostigd met een specifieke uitkering of subsidie, binnen het taakveld overhead geadministreerd en in de desbetreffende verantwoordingen over de besteding toegerekend aan die activiteiten.
4. Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden betrokken in de aangifte vennootschapsbelasting, binnen het taakveld overhead apart geadministreerd en voor de belastingaangifte aan de kostprijs van de vennootschapsbelastingplichtige activiteiten toegerekend.
5. Voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken, diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, voor zover dat niet activiteiten als bedoeld in het derde en vierde lid betreffen, wordt uitgegaan van een aandeel in de totale overheadkosten ter grootte van de geraamde directe kosten van de economische categorieën Salarissen en sociale lasten en Ingeleend personeel die worden besteed aan de desbetreffende goederen, werken, diensten, rechten en heffingen, gedeeld door de totale geraamde directe kosten van de economische categorieën Salarissen en sociale lasten en Ingeleend personeel.
6. Het percentage van de omslagrente voor de toerekening van rente voor de financiering van de in gebruik zijnde activa, bedoeld in het eerste lid, wordt jaarlijks met de begroting vastgesteld, wanneer er sprake is van externe financiering. Het percentage van deze omslagrente wordt bepaald uit het gewogen gemiddelde van het bij de begroting geraamde rentepercentage van de rentekosten op de opgenomen langlopende leningen, kortlopende leningen en kredieten. De uitkomst van dit percentage van de omslagrente wordt op een half procent afgerond.
7. In afwijking van het eerste lid worden bij vennootschapsbelastingplichtige activiteiten en grondexploitaties alleen de rentekosten voor de inzet van vreemd vermogen aan de kostprijs toegerekend. Bij projectfinanciering worden dan de werkelijke rentekosten toegerekend. In andere gevallen wordt uitgegaan van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de portefeuille leningen.

Artikel 4.8 Prijzen economische activiteiten

1. Voor de levering van goederen, diensten of werken door de provincie aan overheidsbedrijven en derden waarbij de provincie in concurrentie met marktpartijen treedt, wordt ten minste de geraamde integrale kostprijs in rekening gebracht. Onderdeel van de integrale kostprijs is het aantal bestede of te besteden uren. Daarbij worden voor de bedragen van deze uren de meest actuele uurtarieven gebruikt die jaarlijks door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden gepubliceerd (de "Handleiding overheidstarieven"). Provinciale Staten kunnen hier vanwege publiek belang van afwijken. In dat geval doen Gedeputeerde Staten vooraf voor elk van deze activiteiten afzonderlijk een voorstel voor een besluit aan Provinciale Staten, waarin het publiek belang van de levering van de desbetreffende goederen, diensten of werken wordt gemotiveerd.
2. Bij het verstrekken van leningen of garanties door de provincie aan overheidsbedrijven en derden worden ten minste de geraamde integrale kosten in rekening gebracht.
3. Provinciale Staten kunnen hier vanwege publiek belang van afwijken. In dat geval doen Gedeputeerde Staten vooraf een voorstel voor een besluit aan Provinciale Staten, waarin het publiek belang van de lening of de garantie wordt gemotiveerd.
4. Bij het verstrekken van kapitaal door de provincie aan overheidsbedrijven en derden gaan Gedeputeerde Staten uit van een vergoeding van ten minste de geraamde integrale kosten van de verstrekte middelen. Provinciale Staten kunnen hier vanwege publiek belang van afwijken. In dat geval doen Gedeputeerde Staten vooraf een voorstel voor een besluit aan Provinciale Staten, waarin het publiek belang van de kapitaalverstrekking wordt gemotiveerd.
5. Besluiten van Provinciale Staten met de motivering van het publiek belang als bedoeld in de vorige leden zijn niet nodig als minder dan de integrale kostprijs in rekening wordt gebracht en sprake is van:

- a. leveringen van goederen, diensten of werken en het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal aan andere overheden voor zover deze leveringen en verstrekkingen zijn bedoeld voor de uitoefening van de publieke taak door die andere overheid;
- b. een bevoordeling van activiteiten in het kader van een bij wet opgedragen publiekrechtelijke taak;
- c. een bevoordeling van activiteiten in het kader van een toegekend bijzonder of uitsluitend recht waarvoor prijsvoorschriften gelden;
- d. een bevoordeling van sociale werkplaatsen;
- e. een bevoordeling van onderwijsinstellingen;
- f. een bevoordeling van publieke media-instellingen; en
- g. een bevoordeling die valt onder de reikwijdte van de staatssteunregels van het Werkingsverdrag van de Europese Unie en daarmee verenigbaar is.

Artikel 4.9 Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen

1. Gedeputeerde Staten doen Provinciale Staten jaarlijks een voorstel voor een besluit met betrekking tot de hoogte van de provinciale tarieven, heffingen, leges.
2. Besluiten tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van provinciale opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting treden in werking met ingang van 1 januari van enig jaar.

Hoofdstuk 5. Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 5.1 Administratie

1. De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:
 - a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de provinciale organisatie als geheel en in de directies;
 - b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van de vaste activa, voorraden, vorderingen, schulden, contracten, garanties en de subsidieverplichtingen;
 - c. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties;
 - d. het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot de provinciale productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het provinciale beleid;
 - e. het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving; en
 - f. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 5.2 Register van bezittingen en overeenkomsten

1. Gedeputeerde Staten dragen zorg voor een actuele en volledige registratie van onroerende goederen.
2. Gedeputeerde Staten dragen zorg voor een actuele en volledige registratie van overeenkomsten.

Artikel 5.3 Afrekeningsverschillen

1. Van de in de balanspost opgenomen bedragen wegens privaatrechtelijke verplichtingen wordt jaarlijks beoordeeld of de openstaande verplichting nog tot betaling zal leiden. Bedragen die niet meer betaald zullen worden, vloeien terug naar de exploitatie.
2. Als de factuur bij investeringen afwijkt van de verplichting, wordt het verschil ten gunste of ten laste van de investeringen gebracht.
3. In de nota reserves kunnen nadere regels zijn opgenomen, of afrekeningsverschillen van projecten en activiteiten die gedekt worden uit reserves, terugvloeien naar de reserve waar ze oorspronkelijk uit werden onttrokken.
4. De afrekeningsverschillen voorgaande jaren worden verantwoord en toegelicht op het taakveld waar ze betrekking op hebben.

Artikel 5.4 Financiële organisatie

1. Gedeputeerde Staten dragen zorg voor:
 - a. een eenduidige indeling van de provinciale financiële organisatie en een eenduidig toewijzing van de provinciale taken aan de directies;
 - b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden;
 - c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
 - d. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
 - e. de kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van baten en lasten aan de programma's;
 - f. de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten binnen het door Provinciale Staten vastgestelde beleid;
 - g. het beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen binnen het door Provinciale Staten vastgestelde beleid; en

- h. de interne regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van provinciale regelingen en eigendommen, opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan binnen het door Provinciale Staten vastgestelde beleid.

Artikel 5.5 Interne controle

1. Gedeputeerde Staten zorgen ten behoeve van het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties, voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Tevens zorgen Gedeputeerde Staten ervoor dat deze interne toetsing tenminste bestaat uit een planmatige periodieke controle.
2. Bij afwijkingen rapporteren Gedeputeerde Staten daarover in de rechtmatigheidsverantwoording, bedoeld in artikel 3.1. Daarnaast rapporteren Gedeputeerde Staten over de genomen maatregelen om afwijkingen in de toekomst te voorkomen en over de genomen maatregelen tot herstel van tekortkomingen.
3. Gedeputeerde Staten zorgen voor de systematische controle van de registratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het financieel vermogen van de provincie. Bij afwijkingen in de registratie nemen Gedeputeerde Staten maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.

Hoofdstuk 6. Doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoek

Artikel 6.1 Opdrachtgever

Uitsluitend Gedeputeerde Staten zijn opdrachtgever voor het onderzoek bedoeld in artikel 217a van de Provinciewet.

Artikel 6.2 Opdrachtnemers

1. Het onderzoek, bedoeld in artikel 217a van de Provinciewet wordt uitgevoerd door:
 - a. de interne auditfunctie van de sector concerncontrol; en
 - b. de sector onderzoek en informatie van de directie beleid.
2. De interne auditfunctie van de sector concerncontrol stelt de Randstedelijke Rekenkamer op de hoogte van de uit te voeren onderzoeken.

Artikel 6.3 Informatievoorziening

De uitkomsten van het onderzoek worden vastgelegd in een rapport. Gedeputeerde Staten stellen dit rapport vast en zenden dit rapport ter kennisname aan Provinciale Staten.

Hoofdstuk 7. De concerncontroller

Artikel 7.1 Benoeming

Gedeputeerde Staten benoemen een concerncontroller.

Artikel 7.2 Positie

1. De functie van concerncontroller is onderdeel van de ambtelijke organisatie en valt hiërarchisch rechtstreeks onder de algemeen directeur/provinciesecretaris.
2. Ter ondersteuning van zijn werkzaamheden worden aan de concerncontroller één of meer medewerkers toegevoegd. Deze medewerkers vallen hiërarchisch onder de concerncontroller.
3. De functies van concerncontroller en van zijn medewerkers zijn onverenigbaar met enige andere functie binnen de provinciale organisatie.

Artikel 7.3 Taken

1. De concerncontroller adviseert gevraagd en ongevraagd over het beheersmatig behalen van de provinciale doelen aan:
 - a. de directeuren;
 - b. de algemeen directeur/provinciesecretaris; en
 - c. Gedeputeerde Staten.
2. De taakuitoefening van de concerncontroller kan niet worden ingeperkt door die van provinciale commissies of instanties met een vergelijkbare taakstelling.
3. Onder de hiërarchische aansturing van de concerncontroller wordt:
 - a. de interne auditfunctie aangestuurd door de programmamanager interne audit; en
 - b. de interne controle bedoeld in artikel 5.5, eerste lid, aangestuurd door de coördinator verbijzonderde interne controle.
4. De interne auditfunctie heeft, naast de taak genoemd in artikel 6.2, eerste lid, tot taak:
 - a. overige audits uit te voeren; en
 - b. andere werkzaamheden.
5. Voor de overige audits en andere werkzaamheden bedoeld in het vierde lid, onderdelen a en b, kunnen Gedeputeerde Staten, de algemeen directeur, een directeur of de concerncontroller als opdrachtgever optreden.

Artikel 7.4 Bevoegdheden

1. De concerncontroller is bevoegd, indien het provinciaal belang dit naar zijn oordeel vereist, en gehoord Gedeputeerde Staten, zich rechtstreeks tot Provinciale Staten te richten.
2. De coördinator verbijzonderde interne controle en de programmamanager interne audit zijn bevoegd, indien het provinciaal belang dit naar hun oordeel vereist, zich rechtstreeks tot Gedeputeerde Staten te richten.
3. De concerncontroller en zijn medewerkers zijn te allen tijde bevoegd binnen de provinciale organisatie alles te onderzoeken en ook verder alles te doen wat hij noodzakelijk acht om zijn taken te kunnen vervullen. De concerncontroller en zijn medewerkers hebben daartoe ongehinderd toegang tot alle informatie en personen binnen de Provincie Noord-Holland die hij voor de uitoefening van zijn taken nodig acht.
4. Provinciale ambtenaren zijn verplicht hun medewerking te verlenen aan het gestelde in het derde lid.

Artikel 7.5 Nadere regels

Gedeputeerde Staten stellen een controlstatuut vast waarin de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de concerncontroller nader worden uitgewerkt.

Hoofdstuk 8. Slotbepalingen

Artikel 8.1 Intrekken oude verordening

1. De Financiële verordening provincie Noord-Holland (provinciaal blad xxxx) wordt ingetrokken

Artikel 8.2 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2024 en werkt terug tot 1 januari 2023 uitsluitend voor zover het de uitvoering van de werkzaamheden ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording betreft.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Financiële verordening provincie Noord-Holland.

Haarlem, xx xxxxxxxx 2023

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Toelichting Financiële verordening

Aangevulde toelichtingen op gewijzigde artikelen

Artikel 1.1 Definities

Aan dit artikel is het begrip rechtmatigheidsverantwoording toegevoegd.

Artikel 2.2 lid 2 Inrichting begroting

In dit artikel is de verplichte rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de paragraaf bedrijfsvoering aangehaald.

Hoofdstuk 3 Rechtmatigheidsverantwoording

Dit hoofdstuk is toegevoegd.

Artikel 5.5 Interne controle

Gedeputeerde Staten legt vanaf boekjaar 2023 verantwoording af over de interne toetsing naar de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen. Geconstateerde afwijkingen worden opgenomen in de zogenoemde rechtmatigheidsverantwoording.

Hoofdstukken 4, 6 en 7

Dit betrof voorheen de hoofdstukken 3, 5 en 6. Inhoudelijk zijn deze ongewijzigd.

Artikel 8.2

De verordening gaat in per 1 januari 2024, maar wordt ook van toepassing verklaard op het uitvoeren van de interne toetsing op de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen 2023. De verordening bevat een aantal aanpassingen die nodig zijn naar aanleiding van gewijzigde provinciewet inzake de accountantscontrole.

Ongewijzigde toelichtingen

Artikel 4.1 Financiële beleidskaders

De nota reserves behandelt in ieder geval het voorgestelde beleid met betrekking tot reserves en voorziening en de noodzaak tot het aanhouden van reserves.

Artikel 4.2 Waardering en afschrijving vaste activa, tweede lid materiële vaste activa

Vorbereidingskosten met aankoop- of levensduurverlengend onderhoud worden geactiveerd. Technische installaties bij aankoop of nieuwbouw bedrijfsgebouw niet op levensduur activeren maar op de afschrijvingstermijn aankoop/nieuwbouw.

Artikel 4.2 Waardering en afschrijving vaste activa, tweede lid financiële vaste activa

Provinciale bijdragen aan activa van derden worden in principe in de vorm van een subsidie ten laste van de exploitatie gebracht. Wanneer er geargumenteed voor wordt gekozen deze te activeren dan zijn de afschrijvingstermijnen van toepassing.

Volgens artikel 61 van het BBV kunnen bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd, indien:

- a. er sprake is van een investering door een derde;
- b. de investering bijdraagt aan de publieke taak;
- c. de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen; en
- d. de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de provincie onderscheidenlijk gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Aan alle vier de voorwaarden (cumulatief) moet voldaan zijn.

Artikel 4.2 Waardering en afschrijving vaste activa, vierde lid, start afschrijvingen

Voor een eenduidige definitie worden als moment van technisch gereed of ingebruikname de volgende momenten gekozen:

- Projecten welke worden uitgevoerd op basis van UAV-2012: Proces verbaal van opnemings, H9, van het hoofdcontract;
- Projecten welke worden uitgevoerd op basis van UAV-GC 2005: Proces verbaal van oplevering, H24 van het hoofdcontract.

Bij grote langlopende projecten wordt zoveel mogelijk met deelenkredieten gewerkt.

Artikel 4.5 Subsidies

Door provincies worden veel subsidies verstrekt die een projectmatig karakter hebben. Daarbij valt onderscheid te maken in projecten binnen één boekjaar en projecten die boekjaar overschrijdend zijn. De commissie BBV is van mening dat de lasten van subsidies die betrekking hebben op projecten en op verschillende boekjaren, aan die verschillende jaren moeten worden toegerekend.

Een groot deel van de door de provincie verstrekte subsidies betreft projectsubsidies. Het standpunt van de commissie BBV zou tot een enorme administratieve lastenverzwaring, zowel bij subsidieontvangers als bij provincie, leiden. Uit oogpunt van efficiency en het voldoen aan de eisen van het BBV is door de provincies een afspraak gemaakt met de accountants van de provincies over de hoogte van een grensbedrag. Deze afspraak is zowel binnen de Sectorcommissie decentrale overheden (SDO) van de NBA (Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants) als het IPO vastgelegd. Dit voorkomt dat bij wisseling van accountantskantoor discussie kan ontstaan over de hoogte van het grensbedrag.

De afspraak is dat een grensbedrag moet liggen tussen de 0,00% en 0,25% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves over het boekjaar (in de primitieve begroting), waarbij

0,25% de bovengrens is en de provincies investeren in de kwaliteit van de interne beheersing van het subsidieproces. Omdat Provincies behoefte hebben om aan subsidieontvangers zekerheid te bieden en ook voor de bestendige gedragslijn in onze interne processen en besluitvorming voor Provinciale Staten, is het werken met een vast drempelbedrag gewenst. Door het SDO en het IPO is afgesproken om dit grensbedrag tenminste iedere vier jaar te actualiseren. Daarmee loopt dit veelal gelijk met de periodieke herziening van de financiële verordening. Het heeft de voorkeur bij iedere vaststelling/herziening het grensbedrag te baseren op een doorkijk van de meerjarenbegroting van ook circa vier jaar zodat het risico dat het grensbedrag het maximum van 0,25% overschrijdt wordt beperkt.

Voor de provincie Noord-Holland leidt dit tot een grensbedrag van € 1.500.000.

Voor subsidies boven het bepaalde grensbedrag die tevens boekjaar overschrijdend zijn worden de daarmee gepaard gaande lasten voor de volgende jaren gereserveerd in daarvoor ingestelde bestemmingsreserve(s). De provincies hebben binnen IPO verband een voorkeur aangegeven om dit via de reserves te doen waarmee tot uitdrukking wordt gebracht dat deze gereserveerde gelden een verplichtend karakter hebben jegens de subsidieaanvrager. Het zijn immers toegezegde en in rechte afdwingbare bedragen: ze zijn in feite 'beklemd'. Dus lasten in de volgende jaren worden op basis van de subsidiebeschikkingen via toevoeging en latere onttrekkingen aan deze beklemd reserve(s) via de jaarrekening verantwoord. Voordeel hiervan is dat helder is wat de hoogte van de reeds verplichte bedragen is die nog niet tot last hebben geleid. Omdat van dergelijke reserves een verloopoverzicht moet worden opgenomen in de jaarrekening, kan zo goed inzicht worden gegeven aan Provinciale Staten.

Artikel 4.7 Kostprijsberekening

Voor de bepaling van de kostprijs van een recht, heffing, werk of dienst wordt bepaald hoeveel uren er besteed worden. Die uren worden vermenigvuldigd met een uurtarief. Daarbij is aansluiting gezocht bij de tarieven die het Rijk jaarlijks publiceert. Deze tarieven worden door veel overheidsorganisaties gebruikt voor de berekeningen van kostprijzen. Om de vergelijkbaarheid met andere overheidsorganisaties te bevorderen sluit de Provincie Noord-Holland zich hierbij aan.

Artikel 4.9 Vaststelling hoogte belastingen, rechten en heffingen

Een desbetreffend besluit wordt vóór 1 december van het voorafgaande jaar in afschrift ter kennis gebracht van Onze Minister van Financiën (artikel 222a Provinciewet, lid 1).

Artikel 5.3 Afrekeningsverschillen

Een verplichting bestaat als de prestatie in een boekjaar is geleverd, maar de factuur nog niet is ontvangen.

Dit artikel verwijst ook naar de nota reserves, waar op basis van de functie van een reserve (o.a. egaliseringsreserve, budgetgerichte reserve, doelgerichte reserve) regels staan hoe omgegaan moet worden met goedkoper of duurder uitvallende projecten en activiteiten.

Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van PM, tot vaststelling van de Controleverordening provincie Noord-Holland

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 31 oktober 2023, nr. xxxxxx;

Gelet op artikel 217 van de Provinciewet en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten;

Overwegende dat het uit oogpunt van actualisatie wenselijk is de Controleverordening provincie Noord-Holland 2004 te vervangen door bijgaande Controleverordening Provincie Noord-Holland 2024.

Besluiten de volgende verordening vast te stellen:

Controleverordening Provincie Noord-Holland

Controleverordening Provincie Noord-Holland	2
Artikel 1 Begripsbepalingen	3
Artikel 2 Opdrachtverlening accountantscontrole	3
Artikel 3 Informatieverstrekking door Gedeputeerde Staten	3
Artikel 4 Inrichting accountantscontrole.....	3
Artikel 5 Toegang tot informatie	3
Artikel 6 Overige controles en opdrachten	4
Artikel 7 Rapportering.....	4
Artikel 8 Aanbesteding accountantscontrole	4
Artikel 9 Inwerkingtreding/overgangsrecht	5
Artikel 10 Citeertitel.....	5
Toelichting Controleverordening	6
Toelichtingen op gewijzigde artikelen	6
Artikel 1 Begripsbepalingen	6
Artikel 3 Informatieverstrekking door Gedeputeerde Staten	6
Artikel 7 Rapportering.....	6
Artikel 9 Inwerkingtreding	6
Ongewijzigde toelichtingen	7

Artikel 1 Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- accountant: een accountant of accountantskantoor, bedoeld in artikel 393, eerste lid van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, belast met de controle van de in artikel 201 Provinciewet bedoelde jaarrekening;
- jaarrekening: jaarrekening van de provincie als bedoeld in artikel 201 van de Provinciewet;
- rechtmatigheidsverantwoording: de rapportage van Gedeputeerde Staten waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.

Artikel 2 Opdrachtverlening accountantscontrole

Provinciale Staten wijzen ingevolge artikel 217 Provinciewet een accountant aan welke wordt belast met de controle van de jaarrekening. De benoeming van de accountant geschiedt voor een periode van ten minste drie jaar.

Artikel 3 Informatieverstrekking door Gedeputeerde Staten

1. Gedeputeerde Staten zijn verantwoordelijk voor de samenstelling van de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording, conform de geldende wet- en regelgeving en overleggen deze jaarrekening aan de accountant voor accountantscontrole.
2. Gedeputeerde Staten dragen er zorg voor dat alle aan de jaarrekening ten grondslag liggende verordeningen, nota's, collegebesluiten, administraties, plannen, overeenkomsten, berekeningen e.d. voor de accountant ter inzage liggen en goed toegankelijk zijn
3. Bij de jaarrekening bevestigen Gedeputeerde Staten schriftelijk aan de accountant, dat alle hen bekende informatie van belang voor de oordeelsvorming van de accountant is verstrekt.
4. Gedeputeerde Staten dragen zorg voor een zodanige voorbereiding van de jaarrekening, dat de Rekeningencommissie haar onderzoek en de daarop gebaseerde rapportage tijdig aan Provinciale Staten kan uitbrengen.
5. Alle informatie die na afgifte van de controleverklaring en vóór behandeling van de jaarrekening in Provinciale Staten beschikbaar komt en die van invloed is op het beeld dat de jaarrekening geeft, wordt terstond door Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten en de accountant gemeld.
6. De accountant maakt voor de controle van de bij de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording door Gedeputeerde Staten zo veel mogelijk gebruik van het namens Gedeputeerde Staten uitgevoerde onafhankelijke onderzoek.

Artikel 4 Inrichting accountantscontrole

1. De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening de wijze waarop de accountantscontrole wordt ingericht, alsmede de aard en de omvang van de daarbij behorende werkzaamheden. Daartoe zal de accountant jaarlijks voorafgaand aan de controle in overleg treden met de Rekeningencommissie opdat de posten van de jaarrekening, de provinciale producten en de provinciale organisatieonderdelen worden vastgesteld waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht zal besteden.
2. De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening de frequentie van de uit te voeren controles. De accountant kan de controlewerkzaamheden zonder voorafgaande kennisgeving uitvoeren.

Artikel 5 Toegang tot informatie

1. De accountant is bevoegd tot het opnemen van alle kassen, waardepapieren en voorraden en het inzien van alle boeken, notulen, brieven, archiefstukken, computerbestanden en overige bescheiden, waarvan hij inzage voor de accountantscontrole nodig oordeelt. Gedeputeerde Staten dragen er zorg voor dat de accountant voor de uitvoering van zijn

controlewerkzaamheden een onbelemmerde toegang heeft tot alle kantoren, magazijnen, werkplaatsen en terreinen van de provincie.

2. De accountant is bevoegd om van alle ambtenaren mondelinge en schriftelijke inlichtingen en verklaringen te verlangen die hij voor de uitvoering van zijn opdracht denkt nodig te hebben. Gedeputeerde Staten dragen er zorg voor, dat de desbetreffende ambtenaren hieraan hun medewerking verlenen.
3. Gedeputeerde Staten dragen er zorg voor, dat alle afdelingen en alle ambtenaren van de provincie de accountant alle informatie verstrekken, opdat de accountant zich een juist en volledig oordeel kan vormen over het gevoerde financiële beheer, de getrouwheid van zowel het financiële beeld als de verklaring omtrent de rechtmatige totstandkoming van de baten en lasten.

Artikel 6 Overige controles en opdrachten

1. Gedeputeerde Staten geven de door Provinciale Staten benoemde accountant geen opdrachten tot het uitbrengen van organisatieadviezen.
2. Gedeputeerde Staten dragen de zorg voor de uitvoering van het beleid betreffende de specifieke uitkeringen volgens de eisen van rechtmatigheid van de ministeries. Gedeputeerde Staten zijn voor de controle van de rechtmatige besteding van specifieke uitkeringen bevoegd de opdracht te verlenen aan een andere dan de door Provinciale Staten benoemde accountant, indien dit in het belang van de provincie is.
3. Gedeputeerde Staten dragen de zorg voor de verantwoording aan derden (Belastingdienst, ABP, Sociale verzekeringsbank, CBS, e.d.) en nemen hierbij de gestelde controle-eisen in acht. Indien een deel van deze vereisten moet worden uitgevoerd door een accountant, zijn Gedeputeerde Staten bevoegd hiervoor de opdracht te verlenen aan een andere dan de door Provinciale Staten benoemde accountant, indien dit in het belang van de provincie is.

Artikel 7 Rapportering

1. Als de accountant bij een accountantscontrole tot het oordeel komt dat de rechtmatigheidsverantwoording door Gedeputeerde Staten niet getrouw is, dan wel afwijkingen constateert die op zichzelf kunnen leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende controleverklaring, meldt hij deze direct schriftelijk aan Provinciale Staten en zendt een afschrift hiervan aan Gedeputeerde Staten.
2. Indien de accountant bij een controle afwijkingen constateert, waaraan naar zijn mening door Gedeputeerde Staten onvoldoende aandacht wordt besteed en die kunnen leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende controle(?)verklaring, meldt hij deze terstond schriftelijk aan Provinciale Staten en zendt een afschrift hiervan aan Gedeputeerde Staten.
3. De accountant meldt jaarlijks aan Provinciale Staten alle door hem voor de provincie uitgevoerde opdrachten.
4. In aanvulling op het in artikel 217, vierde lid van de Provinciewet voorgeschreven verslag van bevindingen brengt de accountant over de door hem uitgevoerde controles verslag uit over zijn bevindingen van niet van bestuurlijk belang aan de ambtenaar van wie het geldelijk beheer, het vermogensbeheer, de administratie en de beheersdaden zijn gecontroleerd, het hoofd van de afdeling waar de ambtenaar werkzaam is, de controller dan wel andere daarvoor in aanmerking komende ambtenaren.
5. De controleverklaring en het verslag van bevindingen worden vóór verzending aan Provinciale Staten door de accountant aan Gedeputeerde Staten voorgelegd met de mogelijkheid voor Gedeputeerde Staten om op deze stukken te reageren.
6. De accountant bespreekt voorafgaand aan de Statenbehandeling van de jaarstukken het verslag van bevindingen met de Rekeningencommissie.

Artikel 8 Aanbesteding accountantscontrole

1. Gedeputeerde Staten bereiden voor afloop van de overeengekomen contractperiode in overleg met Provinciale Staten de aanbesteding van de accountantscontrole voor.
2. Provinciale Staten stellen op basis van een voorstel van Gedeputeerde Staten het

programma van eisen voor de aanbesteding vast. In het programma van eisen worden voor de jaarlijkse accountantscontrole tenminste opgenomen:

- a. de toe te passen goedkeuringstoleranties en eventuele afwijkende rapporteringstoleranties bij de controle van de jaarrekening;
 - b. de inrichtingseisen voor het verslag van bevindingen;
 - c. de eventueel aanvullend uit te voeren tussentijdse controles;
 - d. de frequentie en inrichtingseisen van de aanvullende tussentijdse rapportering; en voor ieder afzonderlijk te controleren begrotingsjaar:
 - e. de posten van de jaarrekening met bijbehorende afwijkende rapporteringstoleranties, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht dient te besteden; en
 - f. de provinciale producten en organisatieonderdelen met bijbehorende afwijkende rapporteringstoleranties, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht dient te besteden.
3. In afwijking van het gestelde in het derde lid, letters e en f, kunnen Provinciale Staten in het programma van eisen opnemen, dat de Rekeningencommissie jaarlijks voorafgaand aan de accountantscontrole in overleg met de accountant de posten van de jaarrekening, de provinciale producten en de provinciale organisatieonderdelen vaststelt, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht dient te besteden en welke rapporteringstoleranties hij daarbij dient te hanteren.
4. In geval van Europese aanbesteding van de accountantscontrole stellen Provinciale Staten voor de selectie van de accountant de selectiecriteria en per selectie criterium de bijbehorende weging vast.

Artikel 9 Inwerkingtreding/overgangsrecht

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2024, met dien verstande dat zij van toepassing is op de accountantscontrole van de jaarrekening van het verslagjaar 2023 en later.
2. De Controleverordening provincie Noord-Holland 2004 wordt gelijktijdig met de inwerkingtreding van deze verordening ingetrokken.

Artikel 10 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als 'Controleverordening provincie Noord-Holland 2024'

Haarlem, xx xxxxxxxx 2023

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, Statengriffier

Toelichting Controleverordening

Toelichtingen op gewijzigde artikelen

Artikel 1 Definities

Aan dit artikel is het begrip rechtmatigheidsverantwoording toegevoegd.

Artikel 3 Informatieverstrekking door Gedeputeerde Staten

In lid 1 wordt gesproken over de jaarrekening inclusief de bijbehorende rechtmatigheidsverantwoording.

Lid 6 beoogt te waarborgen dat de accountant bij de uitvoering van zijn werkzaamheden zoveel als mogelijk zal steunen op de (verbijzonderde) interne controlefunctie binnen de provincie

Artikel 7 Rapportering

Lid 1 is in lijn met het reeds oud lid 1 (nu lid 2) toegevoegd. Het nieuwe lid gaat specifiek in op een geconstateerde afwijking in de door Gedeputeerde Staten afgegeven rechtmatigheidsverantwoording.

Artikel 9 Inwerkingtreding

De wetgever heeft bepaald dat de rechtmatigheidsverordening van toepassing is vanaf boekjaar 2023.

Ongewijzigde toelichtingen

Artikel 2 Opdrachtverlening accountantscontrole

Artikel 2 van de verordening regelt de opdrachtverlening van de accountantscontrole van de provinciale jaarrekening en legt de periode van de verbintenis met de accountant voor de controle vast.

Artikel 3 Informatieverstrekking door Gedeputeerde Staten

Artikel 3 van de verordening regelt de verplichtingen van Gedeputeerde Staten voor de verstrekking van de achterliggende informatie aan de accountant.

Voor de controle van de jaarrekening doet de accountant onderzoek naar de achterliggende bescheiden. Het tweede lid draagt aan Gedeputeerde Staten op deze achterliggende bescheiden goed toegankelijk ter inzage aan de accountant beschikbaar te stellen.

Het derde lid verplicht Gedeputeerde Staten een verklaring af te geven aan de accountant, waarin het college verklaart geen informatie die van belang is voor de beoordeling van de jaarrekening, te hebben achter gehouden. De verklaring wordt ook wel een LOR (Letter Of Representation) genoemd. Hoewel het een algemeen gebruik is, is het geen wettelijke verplichting, dat Gedeputeerde Staten een dergelijke verklaring verstrekken.

De accountant verzendt de controleverklaring en het verslag van bevindingen rechtstreeks aan Provinciale Staten. Het tweede lid van artikel 201 Provinciewet bepaalt daarnaast dat Gedeputeerde Staten bij de overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag aan Provinciale Staten daarbij moet toevoegen de controleverklaring en het verslag van bevindingen.

Het vijfde lid van het artikel gebiedt Gedeputeerde Staten alle informatie die van invloed is op het beeld van de jaarrekening en pas na de afgifte van de controleverklaring, maar voor de vaststelling van de jaarrekening door Provinciale Staten aan het college bekend is geworden, terstond te melden aan de Staten en de accountant.

Artikel 4 Uitvoering controle

Artikel 4 van de verordening regelt de bevoegdheidsverdeling tussen de accountant en Gedeputeerde Staten ten aanzien van de inrichting van de accountantscontrole. De accountant is leidend ten aanzien van de inrichting van de accountantscontrole. Hij mag zelfs onaangekondigd controles uitvoeren. Gedeputeerde Staten zijn hierin volgend.

Artikel 5 Toegang tot informatie

Artikel 5 van de verordening kent de bevoegdheid om onbelemmerd onderzoek te doen toe aan de accountant. Dit natuurlijk met in achtneming van de afspraken met Provinciale Staten, zoals neergelegd in het programma van eisen bij de aanbesteding. Het artikel legt aan Gedeputeerde Staten de plicht op om er voor te zorgen, dat de accountant een onbelemmerde toegang heeft tot alle burelen van de provincie en de ambtenaren van de provincie volledig meewerken aan de accountantscontrole.

Artikel 6 Overige controles en opdrachten

Het eerste lid van artikel 6 van de verordening regelt dat Gedeputeerde Staten geen 'organisatie-advieswerkzaamheden' – zoals de verbetering van de administratieve organisatie – aan de door de raad benoemde accountant mogen uitbesteden. Door dergelijke werkzaamheden te gunnen aan de door Provinciale Staten benoemde accountant kan de onafhankelijkheid en daarmee de integriteit van de accountant ten aanzien van zijn controlewerkzaamheden voor de jaarrekening in het geding komen

Het tweede en het derde lid regelen, dat Gedeputeerde Staten voor de overige controlewerkzaamheden in het algemeen de door Provinciale Staten benoemde accountant inschakelen. Gedeputeerde Staten mogen hiervan afwijken indien dit in het belang van de provincie is. De accountant die de jaarrekening controleert, is vaak beter bekend met de provinciale administraties. Daarbij kunnen controles van de jaarrekening en controles van medebewindstaken tegelijkertijd door één accountant worden uitgevoerd (single audit). In bepaalde gevallen kan inschakeling van een andere accountant raadzaam zijn. De verordening regelt dat Gedeputeerde Staten in deze gevallen vrij zijn in de keuze van de accountant.

Artikel 7 Rapportering

Het eerste en tweede lid van artikel 7 regelen, dat Gedeputeerde Staten in elk geval bij geconstateerde afwijkingen door de accountant die leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening, een afschrift krijgen van de schriftelijke mededeling hierover aan Provinciale Staten. Dit opdat het college van Gedeputeerde Staten (in overleg met de Staten en de accountant) mogelijk nog tijdig maatregelen tot herstel kan treffen.

Het derde lid verplicht de accountant jaarlijks aan Provinciale Staten te rapporteren over alle door hem voor de provincie uitgevoerde opdrachten.

Het vierde lid van artikel 7 regelt, dat het management een rapportage krijgt van de door de accountant uitgevoerde controles. In deze rapportage worden kleine afwijkingen en tekortkomingen die niet leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende verklaring en niet van bestuurlijk belang zijn, aan het management meegedeeld. Het management kan op grond van de rapportage actie ondernemen voor herstel van de afwijkingen en onvolkomenheden.

Voorts is in het artikel een lid opgenomen voor de procedure van hoor en wederhoor. De constatering in het verslag van bevindingen worden voorafgaand aan verzending van de controleverklaring en het verslag van bevindingen aan Provinciale Staten door de accountant besproken met Gedeputeerde Staten. Het geeft Gedeputeerde Staten de mogelijkheid kanttekeningen te plaatsen bij de constatering in het (concept-)verslag van bevindingen.

Tot slot is in het zevende lid van dit artikel opgenomen, dat de accountant zijn verslag van bevindingen aan Provinciale Staten mondeling toelicht in de Rekeningencommissie.

Artikel 8 Aanbesteding accountantscontrole

Het eerste lid van artikel 8 regelt dat Gedeputeerde Staten verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de aanbesteding van de accountantscontrole van de jaarrekening. De periode van de verbintenis met de accountant impliceert niet dat daarna van accountant wordt gewisseld. De accountant maakt bij de nieuwe aanbesteding wederom kans op de opdracht.

Voor de accountantscontrole geldt het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten dat krachtens het zesde lid van artikel 217 van de Provinciewet door de minister is vastgesteld. Het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten bevat onder andere regels voor de goedkeuringstoleranties voor de controleverklaring en de rapporteringstoleranties voor het verslag van bevindingen. In het tweede lid van artikel 8 wordt invulling gegeven aan het gebruik van de mogelijkheden van Provinciale Staten met betrekking tot de nadere bepaling van de toleranties. De toleranties moeten al bij de aanbesteding van de accountantscontrole worden bepaald en zodoende worden opgenomen in het programma van eisen. Daarnaast zijn onder dit lid aanvullende zaken opgenomen over eisen die Provinciale Staten kunnen stellen aan de werkzaamheden van de accountant, zoals aanvullende inrichtingseisen voor het verslag van bevindingen en aanvullende extra rapportages en controles.

Mogelijk zullen Provinciale Staten de onderdelen van de jaarrekening en provinciale organisatieonderdelen, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht dient te besteden, jaar op jaar willen vaststellen.

Hierin voorziet het derde lid van artikel 8. Het is raadzaam om ook hierover bepalingen in het programma van eisen bij de aanbesteding en opdrachtverlening op te nemen.

Artikel 9 Inwerkingtreding

De wetgever heeft bepaald dat de rechtmatigheidsverordening van toepassing is vanaf boekjaar 2023

Artikel 10 Citeertitel

In dit artikel wordt de naam gegeven waarmee in provinciale stukken naar deze verordening kan worden verwezen.

Normenkader rechtmatigheid 2023

Provincie Noord-Holland

Haarlem, 10 oktober

Inleiding

Dit document bevat het normenkader rechtmatigheid (hierna: normenkader) voor de uitvoering van de financiële rechtmatigheidscontrole binnen de provincie Noord-Holland over 2023.

Het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole betreft de inventarisatie van de voor de rechtmatigheidsverantwoording 2023 relevante externe regelgeving en de interne regelgeving van de provincie Noord-Holland. Het normenkader is ingedeeld naar de voor deze controle belangrijkste processen zoals die zijn geïdentificeerd binnen de provincie.

Bij het opstellen van het normenkader zijn de randvoorwaarden voor de financiële beheershandelingen zoals gesteld in de Kadernota Rechtmatigheid 2023¹ toegepast. Collegebesluiten vallen niet onder de rechtmatigheidsverantwoording, tenzij de verantwoording hiervan verplicht is op basis van hogere regelgeving of statenbesluiten c.q. verordeningen. De Commissie BBV adviseert de door de staten gedelegeerde bevoegdheden aan het college niet op te nemen in het normenkader rechtmatigheid. Tot en met 2022 waren in het normenkader veel subsidie uitvoeringsregelingen opgenomen in het normenkader die gedelegeerd zijn aan het college van GS. Deze zijn om deze reden met ingang van 2023 niet meer opgenomen in het normenkader.

In de bijlage is aangegeven welke regelgeving is toegevoegd en afgevoerd ten opzichte van het normenkader rechtmatigheid 2022. Het normenkader wordt vanaf dit boekjaar aan Provinciale Staten ter vaststelling aangeboden en vormt hiermee een basis voor de door Gedeputeerde Staten af te geven rechtmatigheidsverantwoording.

¹ [Kadernota rechtmatigheid 2023 geactualiseerd · Commissie BBV \(Besluit Begroting en Verantwoording\)](#)

Inhoudsopgave

Per proces wordt in dit normenkader de relevante externe en interne wet- en regelgeving aangegeven.

Inleiding	2
Inhoudsopgave	3
1. Algemeen	4
2. Subsidieverlening	4
3. Inkoop en aanbesteden.....	4
4. Overige crediteuren	4
5. Belastingen en leges	5
6. Overige debiteuren	5
7. Salaris en beloning	5
8. Planning & Control.....	6
9. Treasury	6
Bijlage: overzicht wijzigingen ten opzichte van het normenkader rechtmatigheid 2022	7

1. Algemeen

Externe regelgeving	Interne regelgeving
• Provinciewet	• Regelingen die in eerdere normenkaders zijn opgenomen en niet meer geldend zijn in 2023, maar nog wel tot een beheershandeling leiden in 2023, worden geacht deel uit te maken van het normenkader rechtmatigheid 2023.

2. Subsidieverlening

Externe regelgeving	Interne regelgeving
• Algemene wet bestuursrecht • Europees verdrag inzake bescherming van het archeologisch erfgoed • Regeling duurzaam veilig • Besluit ruimtelijke ordening • Woningwet • Monumentenwet 1988 • Besluit infrastructuurfonds • Wet personenvervoer 2000 • Rijks- en Europese subsidieregelingen • Besluit financiële bepalingen bodemsanering	• Algemene subsidieverordening Noord-Holland 2011 • Subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland (inwerkingtreding per 21 februari 2020).

3. Inkoop en aanbesteden

Externe regelgeving	Interne regelgeving
• Europese Richtlijn 2014/23/EU, 2014/24/EU • (Herziene) Aanbestedingswet 2012 • Aanbestedingsreglement Werken 2016 • Gids Proportionaliteit • UAV GC 2005 • UAV 2012 (voor Werken) • Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties • Wet personenvervoer 2000 • Besluit personenvervoer 2000	

4. Overige crediteuren

Externe regelgeving	Interne regelgeving
• Wet gemeenschappelijke regelingen	• Beleidsregel tegemoetkoming schade Noord-Holland (geldend vanaf 1 mei 2021)

5. Belastingen en leges

Externe regelgeving	Interne regelgeving
- Wet op het BTW compensatiefonds - Wet op de omzetbelasting 1968 - Algemene wet inzake rijksbelastingen - Wet op de motorrijtuigenbelasting (MRB) - Ontgrondingenwet - Waterwet - Wet op de vennootschapsbelasting 1969 - Wet op de dividendbelasting 1965 - Wet op belastingen van rechtsverkeer (daaronder valt de overdrachtsbelasting) - Wet maatregelen woningmarkt 2014 II (o.a. verhuurdersheffing)	- Verordening op de heffing van opcenten op de hoofdsom van motorrijtuigenbelasting - Omgevingsverordening NH2020 (geldend vanaf 22 oktober 2020) - Omgevingsregeling NH 2020 (geldend vanaf 9 april 2021) - Verordening op de heffing en invordering van de nazorgheffing stortplaatsen provincie Noord-Holland - Grondwaterheffingsverordening Noord-Holland - Legesverordening Noord-Holland

6. Overige debiteuren

Externe regelgeving	Interne regelgeving
- Invoeringswet 1990 - Wet markt en overheid - Mededingingswet - Besluit markt en overheid	

7. Salaris en beloning

Externe regelgeving	Interne regelgeving
- Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (APPA) - Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers - Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers - CAO Provinciale Sector - Kieswet - Wet arbeid en zorg (Wazo) - Wet arbeidsmarkt in balans (WAB) - Wet op de loonbelasting 1964 - Wet normering topinkomens (WNT) - Ziektewet - Wet werk en inkomsten naar arbeidsvermogen (WIA) - Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) - Werkloosheidswet - Zorgverzekeringswet - Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie sociale volksverzekeringen (WVA) - Pensioenwet - Burgerlijk Wetboek - Ambtenarenwet	- Verordening rechtspositie politieke ambtsdragers Provincie Noord-Holland 2019 - Leidraad bij reorganisaties (de personeelsregeling hoofdstuk 6.1) - Reis- en verblijfskosten (de personeelsregeling hoofdstuk 3) - Uitvoeringsregeling IKB (personeelsregeling hoofdstuk 4) - Sportbijdrage (de personeelsregeling hoofdstuk 5.3) - Overgangsregeling Talent Budget (de personeelsregeling hoofdstuk 6.3) - Rechtspositie van een stagiair per 1 september 2020 - Verordening op de vergoeding voor diverse adviescommissies detailhandel Noord-Holland

8. Planning & Control

Externe regelgeving	Interne regelgeving
• Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) • Burgerlijk Wetboek • Financiële verhoudingswet • Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden • Single Information Single Audit (SISA)	• Controleverordening provincie Noord-Holland 2004 • Nota reserves 2018 • Kadernota weerstandsvormogen en risicomanagement • Kadernota verbonden partijen • Nota Infrastructurele kapitaalgoederen • Financiële verordening provincie Noord-Holland

9. Treasury

Externe regelgeving	Interne regelgeving
• Wet financiering decentrale overheden • Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden • Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) • Regeling schatkistbankieren decentrale overheden	• Financieringsstatuut provincie Noord-Holland • Uitvoeringsrichtlijn Leningen en Garantstellingen

Bijlage: overzicht wijzigingen ten opzichte van het normenkader rechtmatigheid 2022

Toegevoegd:

<i>Extern</i>	<i>Intern</i>
9. Treasury Regeling schatkistbankieren decentrale overheden	

Vervallen/afgevoerd:

<i>Extern</i>	<i>Intern</i>
7. salaris en beloning - Arbeidsomstandighedenwet/arbobesluit - arbeidstijdenwet	1. Algemeen - Regeling Nadeelcompensatie Infrastructurele Werken provincie Noord-Holland 2. Subsidieverlening - Provinciale Verantwoordingssystematiek Subsidies Noord-Holland (officieel 'Aanwijzing voor de subsidieverstreking Noord-Holland') - Beleidsregel wijzigen of lager vaststellen subsidies Noord-Holland - Besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 19 mei 2020 tot wijziging van diverse subsidie uitvoeringsregelingen in verband met COVID-19 - Vaststelling diverse subsidieplafonds 2022 (PB 2021/13140). - Uitvoeringsregeling subsidie Doortrappen Noord-Holland - Uitvoeringsregeling subsidie Herstructurering en intelligent ruimtegebruik bedrijventerreinen Noord-Holland - Subsidieplafond uitvoeringsregeling herstructurering en intelligent ruimtegebruik bedrijventerreinen (PB 2022/4554) - Uitvoeringsregeling Cofinanciering Waddenfonds Noord-Holland - Subsidieplafond uitvoeringsregeling cofinanciering Waddenfonds (PB 2021/13140 vaststelling diverse subsidieplafonds 2022) - Uitvoeringsregeling Restauratie Provinciale Monumenten Noord-Holland (PB 2021/13140 vaststelling diverse subsidieplafonds 2022) - Uitvoeringsregeling Natuur & Landschapsbeheer Noord-Holland - Subsidieplafond en openstellingsbesluit uitvoeringsregeling Natuur & Landschapsbeheer Noord-Holland (PB 2021/10901) - Uitvoeringsregeling Kwaliteitsimpuls Natuur & Landschap Noord-Holland - Subsidieplafond en openstellingsbesluit uitvoeringsregeling Kwaliteitsimpuls Natuur & Landschap Noord-Holland (PB 2021/10902) - Uitvoeringsregeling subsidie

Extern	Intern
	Buurtbusprojecten Noord-Holland (PB 2021/13140 vaststelling diverse subsidieplafonds 2022) • Uitvoeringsregeling subsidie kleinschalige activiteiten circulaire economie Noord-Holland (PB 2021/13140 vaststelling diverse subsidieplafonds 2022) • Uitvoeringsregeling Onderhoud Provinciale Monumenten Noord-Holland (PB 2021/13140 vaststelling diverse subsidieplafonds 2022) • Uitvoeringsregeling Groen Noord-Holland (PB 2021/13140 vaststelling diverse subsidieplafonds 2022) • Uitvoeringsregeling POP3 subsidies Noord-Holland • Subsidieplafond uitvoeringsregeling POP3 subsidies Noord-Holland • Uitvoeringsregeling subsidie restauratie rijksmonumenten Noord-Holland • Subsidieplafond uitvoeringsregeling subsidie restauratie rijksmonumenten Noord-Holland (PB 2022/6201) • Uitvoeringsregeling subsidie versterken bestuurskracht Noord-Holland (PB 2021/13140 vaststelling diverse subsidieplafonds 2022) • Uitvoeringsregeling subsidie MKB innovatiestimulering topsectoren • Uitvoeringsregeling subsidie onderzoeken duurzaam benutten monumenten • Subsidieplafon uitvoeringsregeling subsidie onderzoeken duurzaam benutten monumenten Noord-Holland (PB 2021/12479) • Uitvoeringsregeling subsidie opruiming drugsafval • Uitvoeringsregeling subsidie herbestemming, restauratie en verduurzaming monumenten • Uitvoeringsregeling subsidie kennisontwikkeling bodem en water • Subsidieplafond kennisontwikkeling bodem en water (PB 2022/5427) • Uitvoeringsregeling agrarische sector groene uitweg • Subsidieplafond agrarische sector groene uitweg (PB 2021/12898) • Uitvoeringsregeling duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven (PB 2021/13140 vaststelling diverse subsidieplafonds 2022) • Uitvoeringsregeling subsidie historische windmolens • Uitvoeringsregeling subsidie bodemsanering • Uitvoeringsregeling subsidie verbetering kwaliteit zwemwater • Subsidieplafond en indieningstermijn uitvoeringsregeling subsidie verbetering kwaliteit zwemwater (PB 2022/1367) • Uitvoeringsregeling warmtetransitie van de gebouwde omgeving op wijkniveau • Openstellingsbesluit Uitvoeringsregeling warmtetransitie van de gebouwde omgeving (PB 2022/1625)

Extern	Intern
	• Uitvoeringsregeling klimaatadaptatie fysieke uitvoeringsprojecten • Subsidieplafond uitvoeringsregeling fysieke uitvoeringsprojectenklimaatadaptatie Noord-Holland (PB 2021/3073) • Uitvoeringsregeling onderzoek fysieke uitvoeringsprojecten klimaatadaptatie Noord-Holland (PB 2021/13140 vaststelling diverse subsidieplafonds 2022) • Uitvoeringsregeling subsidie versnelling woningbouw gemeenten Noord-Holland • Uitvoeringsregeling subsidie Kleine Infrastructuur Noord-Holland • Uitvoeringsregeling subsidie verbetering toegankelijkheid bushaltes Noord-Holland (geldig t/m 30 juni 2022) • Uitvoeringsregeling subsidie verduurzamingsinitiatieven woningcorporaties Noord-Holland • Subsidieplafond uitvoeringsregeling subsidie verduurzamingsinitiatieven woningcorporaties Noord-Holland (PB 2020/8117) • Uitvoeringsregeling subsidie Woonakkoorden Noord-Holland 2021 • HIRB+ Uitvoeringsregeling revitalisering verblijfsrecreatie Noord-Holland • Uitvoeringsregeling subsidie ondersteuning toekomstbestendige werklocaties • Uitvoeringsregeling subsidie toekomstbestendige winkelgebieden • Uitvoeringsregeling Subsidie Ambitieprogramma Ruimtelijke Kwaliteit Kustzone Hoorn-Amsterdam Noord-Holland • Subsidieplafond Uitvoeringsregeling subsidie ambitieprogramma ruimtelijke kwaliteit kustzone Hoorn-Amsterdam Noord-Holland (PB 2021/2690) • Uitvoeringsregeling subsidie gezonde leefomgeving complexe industrie Noord-Holland • Uitvoeringsregeling subsidie HIRB+ duurzaamheid Noord-Holland • Uitvoeringsregeling subsidie landschapsontwikkeling Westeinderscheg Noord-Holland (PB 2021/13140 vaststelling diverse subsidieplafonds 2022) • Uitvoeringsregeling subsidie verkeersveilige uitwegen Noord-Holland • Uitvoeringsregeling subsidie versterken maatschappelijke sector Noord-Holland • Uitvoeringsregeling subsidie waterrecreatie: duurzaamheid en innovatie Noord-Holland (PB 2021/13140 vaststelling diverse subsidieplafonds 2022) • Uitvoeringsregeling subsidie waterrecreatie: kleine voorzieningen en diensten Noord-Holland (PB 2021/13140 vaststelling diverse subsidieplafonds 2022) • Uitvoeringsregeling waterrecreatie: uitbreiden vaarnetwerk voor de kleinere pleziervaart (PB 2021/13140 vaststelling diverse subsidieplafonds 2022)

Extern	Intern
	• Openstellingsbesluit LEADER-projecten Noord-Holland (geldig t/m 10 februari 2022) • Openstellingsbesluit agrarisch natuur- en landschapsbeheer Noord-Holland • Openstellingsbesluit Natuur Noord-Holland • Uitvoeringsregeling subsidie bestuurlijke weerbaarheidsscans Noord-Holland • Subsidieplafond uitvoeringsregeling subsidie bestuurlijke weerbaarheidsscans Noord-Holland (PB 2021/11097). • Uitvoeringsregeling subsidie bedrijfsverplaatsing en kavelruil Natuurnetwerk Noord-Holland (PB 2021/1340 vaststelling diverse subsidieplafonds 2022) • Uitvoeringsregeling subsidie regionaal energiebesparingsprogramma woningen Noord-Holland (geldig t/m 30 juni 2022) • Uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming culturele instellingen Noord-Holland (inwerkingtreding per 19 januari 2021). • Subsidieplafond uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming culturele instellingen Noord-Holland (PB 2022/7669). • Uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming sportaccommodaties Noord-Holland (inwerkingtreding per 1-3-2021) • Subsidieplafond uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming sportaccommodaties Noord-Holland (PB 2022/1394) • Uitvoeringsregeling subsidie regievoering transformatorstations en tracés Noord-Holland (inwerkingtreding vanaf 24 december 2021) • Uitvoeringsregeling subsidie stimulerend energietoezicht bedrijven Noord-Holland (inwerkingtreding vanaf 5 november 2021) • Uitvoeringsregeling subsidie verkeerseducatie scholieren Noord-Holland (inwerkingtreding vanaf 28 december 2021) • Uitvoeringsregeling subsidie eren en herdenken Noord-Holland (inwerkingtreding vanaf 28 december 2021) • Subsidieplafond subsidie eren en herdenken Noord-Holland (PB 2021/12951) • Uitvoeringsregeling impuls samenwerking cultuur- of erfgoedorganisaties Noord-Holland (inwerkingtreding vanaf 24 februari 2022) • Uitvoeringsregeling subsidie impuls innovatie cultuur- en erfgoedorganisaties Noord-Holland (inwerkingtreding vanaf 24 februari 2022) • Uitvoeringsregeling subsidie kavelruil Noordelijke Vechtstreek Noord-Holland (inwerkingtreding vanaf 12 mei 2022) • Uitvoeringsregeling subsidie natuurherstelmaatregelen Noord-Holland (inwerkingtreding vanaf 23 maart 2022) • Uitvoeringsregeling subsidie oplossingen bij netcongestie Noord-Holland (inwerkingtreding vanaf 8 juli 2022) • Openstellingsbesluit Uitvoeringsregeling

<i>Extern</i>	<i>Intern</i>
	subsidie oplossingen bij netcongestie Noord-Holland • Uitvoeringsregeling Subsidie programma natuur Noord-Holland (inwerkingtreding vanaf 23 maart 2022) • Uitvoeringsregeling subsidie Voedselvisie Noord-Holland (inwerkingtreding vanaf 30 juni 2022) • Subsidieplafond Uitvoeringsregeling subsidie Voedselvisie Noord-Holland (PB 2022-7601) • Uitvoeringsregeling subsidie zonne-energieleverende parkeerterreinen Noord-Holland (inwerkingtreding vanaf 4 februari 2022) • Subsidieplafond Uitvoeringsregeling subsidie zonne-energieleverende parkeerterreinen Noord-Holland (2022/1291) • Uitvoeringsregeling subsidie landschapontwikkeling Amstelscheg Noord-Holland (vanaf 23 september 2022) • Uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming dorpshuizen, buurthuizen en wijkcentra Noord-Holland (vanaf 29 september 2022) • Besluit tot openstelling van de eerste tranche op grond van uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming dorpshuizen, buurthuizen en wijkcentra 2022 (PB 2022/11353) 7. salaris en beloning • Vitaal organiseren 2.0

Normenkader rechtmatigheid 2024

Provincie Noord-Holland

Haarlem, 10 oktober 2023

Inleiding

Dit document bevat het normenkader rechtmatigheid (hierna: normenkader) voor de uitvoering van de financiële rechtmatigheidscontrole binnen de provincie Noord-Holland over 2024.

Het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole betreft de inventarisatie van de voor de rechtmatigheidsverantwoording 2024 relevante externe regelgeving en de interne regelgeving van de provincie Noord-Holland. Het normenkader is ingedeeld naar de voor deze controle belangrijkste processen zoals die zijn geïdentificeerd binnen de provincie.

Bij het opstellen van het normenkader zijn de randvoorwaarden voor de financiële beheershandelingen zoals gesteld in de Kadernota Rechtmatigheid 2023¹ toegepast. Collegebesluiten vallen niet onder de rechtmatigheidsverantwoording, tenzij de verantwoording hiervan verplicht is op basis van hogere regelgeving of statenbesluiten c.q. verordeningen. De Commissie BBV adviseert de door de staten gedelegeerde bevoegdheden aan het college niet op te nemen in het normenkader rechtmatigheid.

In de bijlage is aangegeven welke regelgeving is toegevoegd en afgevoerd ten opzichte van het normenkader rechtmatigheid 2023. Het normenkader wordt ter vaststelling aan Provinciale Staten aangeboden en vormt hiermee een basis voor de door Gedeputeerde Staten af te geven rechtmatigheidsverantwoording.

Conform de beleidsnota Rechtmatigheid dient het normenkader de interne controle. Om deze reden dient Gedeputeerde Staten uiterlijk 31 december voorafgaand aan het te controleren jaar, een normenkader ter vaststelling aan Provinciale staten aan te bieden. Indien er gedurende het controlejaar aanpassingen benodigd zijn als gevolg van gewijzigde regelgeving, dan wordt een aangepast normenkader voor het einde van dat jaar opnieuw ter vaststelling aangeboden aan Provinciale Staten.

¹ [Kadernota rechtmatigheid 2023 geactualiseerd · Commissie BBV \(Besluit Begroting en Verantwoording\)](#)

Inhoudsopgave

Per proces wordt in dit normenkader de relevante externe en interne wet- en regelgeving aangegeven.

Inleiding	2
Inhoudsopgave	3
1. Algemeen	4
2. Subsidieverlening	4
3. Inkoop en aanbesteden.....	4
4. Overige crediteuren	4
5. Belastingen en leges	5
6. Overige debiteuren	5
7. Salaris en beloning	5
8. Planning & Control.....	6
9. Treasury	6
Bijlage: overzicht wijzigingen ten opzichte van het normenkader rechtmatigheid 2022	7

1. Algemeen

Externe regelgeving	Interne regelgeving
• Provinciewet	• Regelingen die in eerdere normenkaders zijn opgenomen en niet meer geldend zijn in 2024, maar nog wel tot een beheershandeling leiden in 2024, worden geacht deel uit te maken van het normenkader rechtmatigheid 2024.

2. Subsidieverlening

Externe regelgeving	Interne regelgeving
• Algemene wet bestuursrecht • Europees verdrag inzake bescherming van het archeologisch erfgoed • Regeling duurzaam veilig • Besluit ruimtelijke ordening • Woningwet • Monumentenwet 1988 • Besluit infrastructuurfonds • Wet personenvervoer 2000 • Rijks- en Europese subsidieregelingen • Besluit financiële bepalingen bodemsanering	• Algemene subsidieverordening Noord-Holland 2011 • Subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland (inwerkingtreding per 21 februari 2020).

3. Inkoop en aanbesteden

Externe regelgeving	Interne regelgeving
• Europese Richtlijn 2014/23/EU, 2014/24/EU • (Herziene) Aanbestedingswet 2012 • Aanbestedingsreglement Werken 2016 • Gids Proportionaliteit • UAV GC 2005 • UAV 2012 (voor Werken) • Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties • Wet personenvervoer 2000 • Besluit personenvervoer 2000	

4. Overige crediteuren

Externe regelgeving	Interne regelgeving
• Wet gemeenschappelijke regelingen	• Beleidsregel tegemoetkoming schade Noord-Holland (geldend vanaf 1 mei 2021)

5. Belastingen en leges

Externe regelgeving	Interne regelgeving
• Wet op het BTW compensatiefonds • Wet op de omzetbelasting 1968 • Algemene wet inzake rijksbelastingen • Wet op de motorrijtuigenbelasting (MRB) • Ontgrondingenwet • Waterwet • Wet op de vennootschapsbelasting 1969 • Wet op de dividendbelasting 1965 • Wet op belastingen van rechtsverkeer (daaronder valt de overdrachtsbelasting) • Wet maatregelen woningmarkt 2014 II (o.a. verhuurdersheffing) • Omgevingswet	• Verordening op de heffing van opcenten op de hoofdsom van motorrijtuigenbelasting • Omgevingsverordening NH2020 (geldend vanaf 22 oktober 2020) • Omgevingsregeling NH 2020 (geldend vanaf 9 april 2021) • Verordening op de heffing en invordering van de nazorgheffing stortplaatsen provincie Noord-Holland • Grondwaterheffingsverordening Noord-Holland • Legesverordening Noord-Holland

6. Overige debiteuren

Externe regelgeving	Interne regelgeving
• Invorderingswet 1990 • Wet markt en overheid • Mededingingswet • Besluit markt en overheid	

7. Salaris en beloning

Externe regelgeving	Interne regelgeving
• Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (APPA) • Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers • Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers • CAO Provinciale Sector • Kieswet • Wet arbeid en zorg (Wazo) • Wet arbeidsmarkt in balans (WAB) • Wet op de loonbelasting 1964 • Wet normering topinkomens (WNT) • Ziektewet • Wet werk en inkomsten naar arbeidsvermogen (WIA) • Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) • Werkloosheidswet • Zorgverzekeringswet • Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie sociale volksverzekeringen (WVA) • Pensioenwet • Burgerlijk Wetboek • Ambtenarenwet	• Verordening rechtspositie politieke ambtsdragers Provincie Noord-Holland 2019 • Leidraad bij reorganisaties (de personeelsregeling hoofdstuk 6.1) • Reis- en verblijfskosten (de personeelsregeling hoofdstuk 3) • Uitvoeringsregeling IKB (personeelsregeling hoofdstuk 4) • Sportbijdrage (de personeelsregeling hoofdstuk 5.3) • Overgangsregeling Talent Budget (de personeelsregeling hoofdstuk 6.3) • Rechtspositie van een stagiair per 1 september 2020 • Verordening op de vergoeding voor diverse adviescommissies detailhandel Noord-Holland

8. Planning & Control

Externe regelgeving	Interne regelgeving
• Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) • Burgerlijk Wetboek • Financiële verhoudingswet • Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden • Single Information Single Audit (SISA)	• Controleverordening provincie Noord-Holland 2024 • Nota reserves 2018 • Kadernota weerstandsvormogen en risicomanagement • Kadernota verbonden partijen • Nota Infrastructurele kapitaalgoederen • Financiële verordening provincie Noord-Holland

9. Treasury

Externe regelgeving	Interne regelgeving
• Wet financiering decentrale overheden • Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden • Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) • Regeling schatkistbankieren decentrale overheden	• Financieringsstatuut provincie Noord-Holland • Uitvoeringsrichtlijn Leningen en Garantstellingen

Bijlage: overzicht wijzigingen ten opzichte van het normenkader rechtmatigheid 2023

Toegevoegd:

<i>Extern</i>	<i>Intern</i>
5. belastingen en leges • Omgevingswet	8. Planning & Control • Controleverordening 2024

Vervallen/afgevoerd:

<i>Extern</i>	<i>Intern</i>
8. Planning & Control • Controleverordening 2004	

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J.M. Bierhuizen

AD/CC

Telefoonnummer +31235144046

bierhuizenj@noord-holland.nl

1 | 1

Betreft: kaderstelling rechtmatigheidsverantwoording

Verzenddatum

– 1 NOV. 2023

Geachte leden,

Kenmerk

2124257/2136751

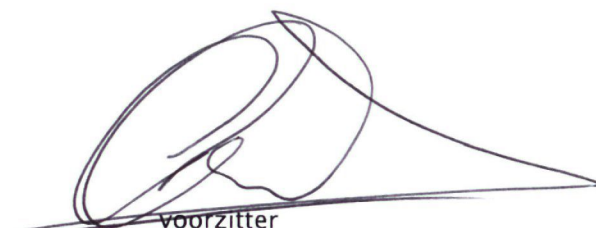
Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de kaderstelling rechtmatigheidsverantwoording.

Uw kenmerk

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
E.A.S. Rommel

1 bijlage(n)

Voordracht

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

M. Franken van Bloemendaal
Eenheid SBA

Telefoonnummer +31235143820
frankenm@noord-holland.nl

1 | 2

**Betreft: afdoening motie M233-2022 Wet Bibob toepassen bij
recreatieparken**

Geachte leden,

Naar aanleiding van uw motie M233-2022, aangenomen in uw Statenvergadering op 14 november 2022, waarin u ons college vraagt gemeenten dringend te adviseren Bibob-onderzoeken uit te voeren bij overname of nieuw te realiseren recreatieparken, kunnen wij u het volgende melden.

Het Bibob-team van de provincie heeft sinds 2020 in samenwerking met de Regionale Informatie en Expertise Centra (Riec's) een ondersteuningsstructuur voor de Noord-Hollandse gemeenten opgezet. Het doel hiervan is om kennis en toepassing van het Bibob-instrument door gemeenten naar een hoger niveau te tillen. De Riec's zijn hierin, gezien hun wettelijke taak op dit gebied, de aanvoerder. De provincie draagt hieraan bij door ervaring en expertise uit te wisselen en kennismomenten te organiseren over het toepassen van de wet Bibob.

Daarnaast biedt de provincie via de Agenda Weerbaar Noord-Holland op verschillende manieren ondersteuning aan gemeenten met betrekking tot recreatieparken. Namelijk bij het toepassen van de "handreiking informatieverricht handelen vakantieparken", het op orde brengen van de Basisregistratie adressen en gebouwen (BAG-register) en een Meld Misdaad Anoniem campagne.

Concreet gezien heeft de provincie geen formele rol en directe invloed op de uitvoering van de wet Bibob door gemeenten. De wet Bibob is namelijk een discretionaire bevoegdheid van bestuursorganen. Of en hoe de wet wordt uitgevoerd verschilt dus per gemeente.

Bestuursorganen hebben op grond van de wet Bibob alleen invloed op eigen beschikkingen, aanbestedingen en vastgoedtransacties. Op privaatrechtelijke overdracht van vastgoed of investeringen in recreatieparken die niet met bijvoorbeeld vergunningen of subsidies onder het Bibob-beleid van bestuursorganen vallen, is geen zicht te verkrijgen via een Bibob-onderzoek.

Verzenddatum

- 8 MAART 2023

Kenmerk

1424295/1971316

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Een Bibob-onderzoek bij overname of bij nieuwe recreatieparken is pas mogelijk op het moment dat hiervoor bij de gemeente een vergunning of subsidie zou worden aangevraagd. Een Bibob-onderzoek starten naar parken die onlangs verkocht zijn maar waar nog geen plan ligt, is dus niet altijd mogelijk.

Ook al heeft de provincie hierin geen formele rol, op basis van het huidige beleid stimuleert, adviseert en ondersteunt de provincie gemeenten bij de uitvoering van de wet Bibob en in de versterking van de weerbaarheid tegen ondermijning en criminaliteit op zowel recreatieparken als andere terreinen. In combinatie met de activiteiten van de Agenda Weerbaar Noord-Holland vormt dit een bestaande en actieve focus op het uitvoeren van preventieve maatregelen door gemeenten.

Per brief (kenmerk 1424295/1986761) hebben wij u geïnformeerd over de bereikte resultaten van de Agenda Weerbaar Noord-Holland sinds 2020. Daarin wordt aanbevolen om ook in de toekomst gemeenten blijvend te ondersteunen bij de preventieve aanpak van ondermijning en bij het vergroten van hun weerbaarheid.

Wij stellen u voor met deze beantwoording motie M233-2022 als afgedaan te beschouwen.

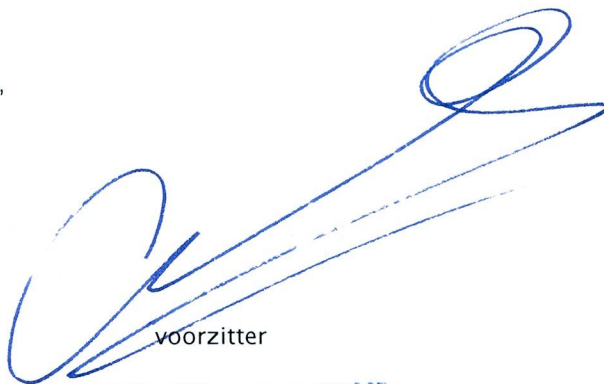
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

AANGENOMEN

M1233/14-11-2022

Motie

vergadering Provinciale Staten – 14 november 2022

agendapunt 10 – Begroting 2023 en Memorie van Antwoord (VD-55)

“Wet Bibob toepassen bij recreatieparken”

Constaterende dat:

- De berichten in de media betreffende de handel en wandel aangaande de vakantieparken zeer verontrustend zijn.
- Investeerders die vakantieparken opkopen vaak al aan herstructurering beginnen terwijl de vergunningen nog niet rond zijn.
- De recreanten vaak angst aangejaagd wordt door de investeerders

Overwegende dat:

- Voorkomen moet worden dat de provincie Noord-Holland onbedoeld en ongewild strafbare activiteiten faciliteert.
- Investeerders dienen aan te tonen waar hun investering vandaan komt.

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

- Om gemeenten dringend te adviseren bij overname van een vakantiepark of nieuw te realiseren recreatiepark een Bibob-onderzoek uit te voeren.
- Om in overleg te gaan met de gemeenten om een Bibob-onderzoek te starten bij parken die onlangs verkocht zijn maar waar nog geen plan ligt, zoals Camping Sandevoerde (Zandvoort) of Jachthaven De Otter (Wijdemeren).

en gaat over tot de orde van de dag;

SP,

Remine Alberts

Commissie Bestuur

Dossiernummer	12009
Extern Zaak ID	1975117
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 november 2023
Agendapunt	13.b
Titel	Communicatie: Afdoen motie M250-2022 "Vlaggen op 10 december" (B-agenda commissie Bestuur)
Organisatieonderdeel	CZ/FM

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Bestuur	30 november 2023

Toelichting

Provinciale Staten vragen in motie M250-2022 om over te gaan tot de aanschaf van de Mensenrechtenvlag en de Mensenrechtenvlag jaarlijks op 10 december, de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, uit te hangen en onderdeel te maken van het vlaggenprotocol van de Provincie Noord-Holland. Wij schaffen de vlag aan en nemen 10 december op in het vlaggenprotocol.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

R. Tresoor

CZ/FM

Telefoonnummer +31235143089

tresoorr@noord-holland.nl

1 | 2

Betreft: Afdoen motie 250 vlaggen op 10 december.

Geachte leden,

Tijdens uw vergadering van 19 december 2022 heeft u motie 250 aangenomen. Deze motie roept ons op om over te gaan tot de aanschaf van de Mensenrechtenvlag; en de Mensenrechtenvlag jaarlijks op 10 december, de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, uit te hangen.

De Verenigde Naties zijn opgericht in 1945. Op 10 december van dat jaar sloot ook ons land zich bij de organisatie aan. Drie jaar later, ook op 10 december, werd de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens aangenomen. Dit jaar is het dus precies 75 jaar geleden dat die Universele Verklaring is aangenomen. Die verklaring is nog altijd onverminderd actueel, onverminderd inspirerend en onverminderd urgent. Helaas worden mensenrechten op veel plekken in de wereld geschonden en steeds meer op de proef gesteld.

Graag geven wij dan ook gehoor aan uw oproep ook in de provincie Noord-Holland op die dag de relevantie van die verklaring te onderstrepen door het uithangen van de vlag. Ook zullen wij van 5 tot en met 10 december op onze sociale media aandacht besteden aan de Mensenrechtenweek en meedoen aan de campagne *Let's Talk Human Rights*, een campagne die gericht is op bewustwording rondom de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

Verzenddatum

15 FEB. 2023

Kenmerk

1975117/1975260

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Wij stellen uw Staten voor om met de uitvoering van bovengenoemde maatregelen door ons college, motie 250 als afgedaan te beschouwen.

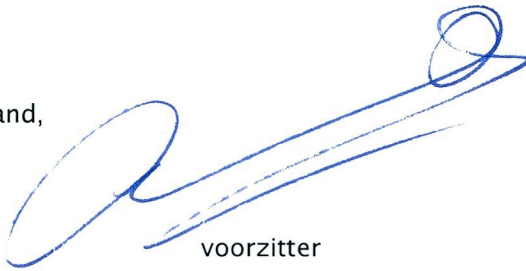
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

M 250/19-12-2022
punt 2

AANGENOMEN

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag:

Vlaggen op 10 december

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022.

Constaterende dat:

- Wereldwijd mensenrechten onder druk staan;
- Ook in Nederland mensenrechten niet altijd een vanzelfsprekendheid zijn, waarbij onder andere te denken valt aan;
 - de toeslagenaffaire;
 - minderjarige vluchtelingen die tussen volwassenen in de opvang worden geplaatst;
 - geen gelijke rechten voor transpersonen ten opzichte van niet transpersonen; en
 - de oproepen die in onze maatschappij klinken om het demonstratierecht in te perken.
- 10 december de Internationale Dag voor de Rechten van mens is;
- Op 10 december 2020 de Mensenrechtenvlag is gelanceerd door discriminatie.nl;
- Meer dan 70 gemeenten na oproep van discriminatie.nl op 10 december de Mensenrechtenvlag al uithangen.

Overwegende dat:

- De Mensenrechtenvlag een symbool is voor gelijkwaardigheid van ieder mens op deze aarde;
- Ondanks onderlinge verschillen, alle mensen bestaan uit DNA;
- De vorm van een DNA-streng het uitgangspunt van die vlag is, gecombineerd met de kleuren van de aarde (groen), de lucht (blauw) en de zon (geel);
- De vlag niet de nadruk legt op onze verschillen, maar vooral op wat wij met elkaar gemeen hebben, wat wij delen en wat ons verbindt; en
- Wij ook binnen de Provincie voor alle inwoners en medewerkers, ook als doel moeten hebben mensen te verbinden en verschillen te overbruggen.

Spreekt uit dat:

- Niet alleen gemeenten, maar ook provincies de onderschrijving en noodzaak van het naleven en veiligstellen van de mensenrechten kunnen tonen door middel van het jaarlijks uithangen van de Mensenrechtenvlag op de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, te weten 10 december.

Verzoekt het college:

- Over te gaan tot de aanschaf van de Mensenrechtenvlag; en
- De Mensenrechtenvlag jaarlijks op 10 december, de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, uit te hangen en onderdeel te maken van het vlaggenprotocol van de Provincie Noord-Holland.

En gaat over tot de orde van de dag.

GroenLinks
Ruchama Bwefar

D66

Emre Kanik

Partij voor de Dieren
Ines Kostić

Partij van de Arbeid
Jorrit Carton

Partij van de Ouderen
Wil van Soest

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

Buffing
Office 365 Gebruikers

Telefoonnummer
boris.buffing@noord-holland.nl

1 | 3

Verzenddatum

15 MAART 2023

Kenmerk

1988207/1988210

Uw kenmerk

Betreft: Noordzeekanaalgebied: scheepsreparatiewerf, PFAS en ligplaatsen binnenvaart

Geachte leden,

In de vergadering van de Statencommissie Mobiliteit en Bereikbaarheid van 1 december 2022 zijn de toezeggingen gedaan na te gaan wat de mogelijkheden zijn voor de provincie om een scheepsreparatiewerf te behouden voor het Noordzeekanaalgebied, uit te zoeken wat de stand van zaken is rondom de ligplaatsen voor de binnenvaart in het Noordzeekanaalgebied en uit te zoeken of er industrie in het Noordzeekanaalgebied is die PFAS produceert. In de PS vergadering van 19 december 2022 is de Nota Zeehavens Noord-Holland vastgesteld. Daarbij is de motie "Behoud van een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied" aangenomen (M277-2022). Tevens is tijdens deze vergadering opnieuw de toezegging gedaan uit te zoeken wat de stand van zaken is rondom de ligplaatsen voor de binnenvaart in het Noordzeekanaalgebied. In deze brief geven wij weer hoe wij invulling hebben gegeven aan de motie en de toezeggingen.

Behoud scheepsreparatiewerf

De vestiging van individuele bedrijven, zoals een scheepsreparatiewerf, is in de eerste plaats een lokale aangelegenheid. Waarbij er in dit geval ook een rol is weggelegd voor Port of Amsterdam vanuit de verantwoordelijkheid voor de exploitatie van het Amsterdamse havengebied Westpoort. Wij hebben bij zowel de gemeente Amsterdam als bij Port of Amsterdam aandacht gevraagd voor het behoud van een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied. Door beide partijen is aangegeven dat ook zij een dergelijke faciliteit graag willen behouden. Port of Amsterdam en Damen Shiprepair Amsterdam zoeken naar een nieuwe locatie binnen het Amsterdamse havengebied die voorziet in de behoefte van laatstgenoemde partij. Waarbij door Port of Amsterdam is aangegeven dat dit binnen de vastgestelde financiële en strategische kaders plaats dient te vinden.

Wij merken op dat de werf die Damen Shiprepair op dit moment huurt in private handen is en het (aflopende) huurcontract een privaatrechtelijke overeenkomst is. Bovendien was het reeds in 2013, bij de komst van Damen Shiprepair naar het Noordzeekanaalgebied, bij alle betrokken partijen bekend dat de huur van deze locatie in beginsel

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

in 2028 zou aflopen. Het is aan de betrokken partijen zelf om tot overeenstemming te komen over de eventuele verlenging van de huur of vestiging op een andere locatie. Met het aanwijzen van de huidige locatie waar Damen Shiprepair is gevestigd als Industrierterrein van Provinciaal Belang kan niet worden afgedwongen dat de huidige locatie na 2028 in gebruik blijft als scheepsreparatiewerf. Wij achten de inzet van dit instrument dan ook niet passend.

Wij hebben de gemeente Amsterdam en Port of Amsterdam wel onze ondersteuning aangeboden om de vestiging van een scheepsreparatiewerf op een andere locatie in het Noordzeekanaalgebied mogelijk te maken. Door beide partijen is aangegeven daarbij op dit moment geen directe rol voor de provincie te zien. Wel is door hen aangegeven dat de provincie in de nabije toekomst mogelijk een ondersteunende rol kan spelen bij een eventuele verwerving van potentieel beschikbare grondposities in het Noordzeekanaalgebied en/of rond de investeringen voor het inzetbaar maken van eventuele locaties als scheepsreparatiewerf. Mocht dit aan de orde komen dan zullen wij dat onderzoeken en indien nodig ook aan u voorleggen. Wij verzoeken u de motie M27-2022 hiermee als afgedaan te beschouwen.

PFAS productie

Er is geen industrie in het Noordzeekanaalgebied gevestigd die PFAS produceert. Wel is er industrie actief die PFAS uitstoot en zijn er plekken in het Noordzeekanaalgebied waar in het verleden met PFAS is gewerkt. Dit gaat onder meer om oefenlocaties van de brandweer en stortplaatsen. Op de website van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied zijn de beschikbare onderzoeksgegevens met betrekking tot PFAS (PFOS/PFOA) in de grond op een digitale kaart inzichtelijk gemaakt.

Binnenvaart

Wij hebben toegezegd inzichtelijk te maken wat de huidige stand van zaken is met betrekking tot ligplaatsen voor de binnenvaart in het Noordzeekanaalgebied. We hebben hiertoe navraag gedaan bij Rijkswaterstaat, Port of Amsterdam en de Algemeene Schippers Vereeniging (ASV) naar de stand van zaken. De ASV heeft de problematiek in het verleden ook aanhangig gemaakt bij het Rijk. Op basis van de gesprekken komen wij tot de volgende constatering.

Zowel de ASV als de Port of Amsterdam geven aan dat het aantal ligplaatsen voor de binnenvaart aan de Amsterdamse zijde van het Noordzeekanaal voldoende is. Binnen de Amsterdamse haven mogen de ligplaatsen zeven aaneengesloten dagen gebruikt worden. Wel merkt de ASV op dat het aantal ligplaatsen afneemt in de haven.

Wat betreft de Rijkswateren in de IJmond is het beeld minder eenduidig. Vanuit de ASV wordt aangegeven dat er een tekort aan ligplaatsen is in de IJmond en dat van het merendeel van de beschikbare ligplaatsen de kwaliteit onvoldoende is. Rijkswaterstaat geeft aan dat uit de meest actuele inventarisatie van ligplaatsen is gebleken dat er in het Noordzeekanaalgebied op dit moment voldoende ligplaatsen zijn conform de bepalingen van de Richtlijn Vaarwegen (RVW, 2020). Wel wordt het vigerend Ligplaatsenbeleid in 2023 herzien. Door

Rijkswaterstaat is aangegeven dat de brancheverenigingen uit de binnenvaartsector (waaronder de ASV) hierbij worden betrokken.

Tot slot merken we op dat de provincie geen directe invloed heeft op het ligplaatsenbeleid. Ligplaatsen in de gemeentelijke havens zijn een lokale verantwoordelijkheid en ligplaatsen in de Rijkswateren zijn een verantwoordelijkheid van het Rijk.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

AANGENOMEN

M277/19-12-2022
punt 11

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID
Noord-Holland

Motie Behoud van een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied
Agendapunt 11 Nota Zeehavens Noord-Holland (VD-65)

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

constaterende dat:

- Het Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied is opgericht om een integrale afweging te kunnen maken tussen wonen, werken en groen en waarvan de regie bij de provincie Noord-Holland ligt;
- De Nota Zeehavens Noord-Holland stelt dat 'de zeehavens lokaal, regionaal en nationaal een aanzienlijke economische bijdrage leveren aan een vitale economische structuur' en dat 'om deze positie vast te houden en door te ontwikkelen het cruciaal is dat er voldoende ruimte blijft voor havengebonden bedrijvigheid' (pagina 34);

overwegende dat:

- Het een onwenselijke situatie is wanneer er achter de zeesluis van IJmuiden in het geval van calamiteiten met schepen geen scheepsreparatiewerf meer aanwezig zou zijn en een dergelijke werf daarmee van groot strategisch belang is voor de havens in het Noordzeekanaalgebied;
- Een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied eveneens noodzakelijk is voor het verduurzamen en circulair ombouwen van schepen;
- Een scheepsreparatiewerf bovendien voor een groot aantal directe en indirecte banen zorgt, waaronder voor veel praktisch opgeleide Noord-Hollanders;
- In september 2020 een motie raadsbreed in de Amsterdamse gemeenteraad is aangenomen die uitsprekt dat 'het behouden van een grote scheepsreparatiewerf van groot belang is voor de Amsterdamse haven, voor de Amsterdamse economie en voor de werkgelegenheid' en het college van burgemeester en wethouders verzoekt 'zich in te spannen voor het behoud van een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied (NZKG)';

verzoekt Gedeputeerde Staten:

- Zich samen met de andere partners in het Noordzeekanaalgebied en betrokkenen bij de NOVEX-gebiedsaanpak, waarvan in het bijzonder de gemeente Amsterdam, tot het uiterste in te spannen voor het behoud van een scheepsreparatiewerf, zoals Damen, in het Noordzeekanaalgebied en hiervan Provinciale Staten op de hoogte te houden;

en gaan over tot de orde van de dag.

Klaas-Jeroen Terwal
VVD

Willemien Koning-Hoeve
CDA

Michel Klein
ChristenUnie

Eric Jensen
JA21

Marco Deen
PVV N-H